

Komt er een einde aan overbodige verpakkingen?

Wereldwijd netwerk van multinationals wil producten duurzaam maken. | p.18 |

Waarom zijn de studenten stil?

Minister vervangt basisbeurs door een leenstelsel. Het Malieveld is leeg. | p.22 |

Twintig meter is kennelijk te ver lopen

Nieuwe poging om fietsenprobleem bij Leeuwenborch aan te pakken. | p.x |

RESOURCE [NL]

Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

nr. 11 – 31 januari 2013 – 7e jaargang

Insectenambassadeur Marcel Dicke veert op als het lastig wordt

Gesterkt door tegenwind

>> FRANS + BLUES

Frans van de Goot, financial controller Social Sciences

‘Variatie is ons sterke punt’

Donderdagavond oefenen met de mannen. Al zeventien jaar vaste prik voor bassist Frans van de Goot. En af en toe een optreden met zijn Double-U-Blues (voorheen Gazzary). Lekker muziek maken. Blues, vanwege de ‘ontspanning en het gevoel dat er in zit’. Covers in alle soorten en maten. O ja, en die ‘double u’ staat natuurlijk voor de W van Wageningen. (zie ook www.double-u-blues.com) **© RK / Foto: Guy Ackermans**

Kent u een collega met een passie? Tip ons: roelof.kleis@wur.nl

>> INHOUD

nr. 11 – 7e jaargang

>> **4**

'KOESTER DE DWARSLIGGERS'

Vertrekend onderwijsbestuurder:
'We moeten meer open durven
staan voor kritische reflectie.'

>> **20**

DE EENZAME HELFT

Hoe vergaat het partners van inter-
nationale medewerkers? 'Wageningen
heeft niet zoveel leven.'

>> **27**

VERA KOMT THUIS

'Zo, je hebt wel een tripeltje te veel
gehad,' zei Willem-Jan.

EN VERDER

- 2 Liefdewerk**
blues
- 4 Nieuws & opinie**
- 8 Wetenschap**
- 11 Resource.wur.nl**
- 12 Kopstukken**
- 16 Beeld**
ganzenbord
- 18 Duurzaamheid**
- 20 De eenzame helft**
- 22 MI**
basisbeurs
- 24 Student**
- 29 Puzzel**
- 30 Advertenties**
- 32 Typical Dutch**
Dutch doctor

GEFORCEERD

Zo gaat dat dus, ontvlechten. Dit is de laatste Resource die we bij VHL verspreiden. Vanaf nu schrijven we niet meer over zonneboot Sinnefretter, over studentenonderzoek naar stalbranden of oorlogsresten in Mariëndaal, over wantrouwen tussen VHL-bestuur en medezeggenschap.

We zetten we de knip. Over en uit. Dat is geforceerd en zo voelt het ook. We hebben contacten opgebouwd met studentverslaggevers, bestuurders, docenten en medezeggenschap. Neem Emma Holmes. Ze woont in de Bennekomse flat Beringhem. Ze kent de Wageningse kroegen en de internationale studentengemeenschap. Ze fietst over de campus, volgt colleges in Forum. Ze is columnist voor Resource (zie pagina 29 van de internationale editie). Ze schrijft met zelfspot, humor en durf. Maar nu 'mag' ze niet meer. Want Emma studeert aan VHL. Emma, wat ons betreft neem je Resource straks stiekem mee uit Forum. Maare, mondje dicht!

Gaby van Caulil

>> En weer ontsnapt de gans. Reconstructie van Nederland als Luilekkerland, in de vorm van een ganzenbord. p. 16

GROEN: 'KOESTER DE DWARSLIGGERS'

- 'Zonder verzet worden leiders lui.'
- Overleg van universiteit met studenten moet meer overtuiging krijgen.

Wageningen UR moet meer open durven staan voor kritische reflectie en oor hebben voor dwarsliggers binnen de organisatie. Dat was de belangrijkste boodschap uit de afscheidscollage van onderwijs- en onderzoeksdirecteur Ab Groen op 24 januari.

Groen schroomde niet om de aanwezige bestuurders een spiegel voor te houden. Zo noemde hij het 'hilarisch' dat universiteitsbestuurders en onderzoekers pleiten voor autonomie en zelfcontrole 'in het licht van recente voorbeelden van het falen van die zelfcontrole in salariering van bestuurders en wetenschapsfraude'.

Dat soort tegenstrijdigheden roept argwaan op bij het publiek. Om dat te keren, moeten de universiteiten meer aandacht schenken aan de individuele drijfveren van studenten en wetenschappers, vindt Groen. Hij is tegen het afschaffen van de basisbeurs, selectie aan de poort en instelling van honours programma's. Daarmee trekken de universiteiten zich terug in 'Humboldt-instituten', terwijl ze zich juist moeten ontwikkelen tot netwerk-kennisinstituten.

TWITTER

Daarbij moet de universiteit ook de aansluiting met studenten niet verliezen. 'De grootste uitdaging voor de universiteiten nu is te herkennen welke trends zich voordoen onder jongeren.' Als voorbeeld geeft hij de toepassing van IT. 'Een docent vond het storend dat studenten tijdens practica op Facebook en Twitter zitten te hantelen. Daar ga ik niet in mee. Van de nieuwe studenten loopt 60 procent met mobiel internet rond. Het moet dus andersom; die docent moet gaan mee-twitteren. Wageningen Universiteit moet meer investeren in het benutten van social

media in de leeromgeving zodat je de it-koplopers onder studenten afdoende ondersteunt.'

Er is daarom een structurele dialoog nodig tussen universiteit en student 'die begint bij de erkenning van de inspraak van de jongeren', stelt Groen. Het overleg tussen bestuur en studentenraad gaat volgens hem teveel 'volgens het boekje', zonder 'de intrinsieke bereidheid om over belangrijke beleidsbeslissingen de discussie aan te gaan.' De universiteitsbestuurders moeten dit soort kanttekeningen bij het beleid zelf organiseren, vindt Groen, die het bestuur de afgelopen zeven jaar adviseerde. 'Zorg voor voldoende kritische reflectie.' Zon-

der verzet en dwarsliggers worden leiders lui of denken ze dat ze alles kunnen maken, meent hij. 'Een sterke organisatie durft dwarsliggers een plek te geven, want die bevorderen de kwaliteit van de besluitvorming.' Volgens Groen zorgen juist de critici voor een andere kijk op de zaak en kunnen ze zwakheden in de beleidskeuzes blootleggen. 'We moeten het oprecht met elkaar oneens durven zijn. Vanuit betrokkenheid en creativiteit moet een cultuur ontstaan waarin medewerkers zich veilig voelen en daarom durven en doen. Verzet is het laten horen van eigen geluid, vanuit jouw waarde de verbinding zoeken met de ander.' **AS**

VAN WAGENINGEN UR NAAR HELICON

Ab Groen was ruim dertig jaar aan Wageningen University verbonden, eerst als student, daarna als docent bij Fokkerij en Genetica. Later werd hij hoofd onderwijs van Dierwetenschappen. De laatste zeven jaar was hij directeur Corporate Education, Research & Innovation van Wageningen UR. Per 1 februari wordt hij bestuursvoorzitter van Helicon, een agrarisch opleidingscentrum met mbo- en vmbo-opleidingen.

WACHTEN TOT HET VRIEST

Onderzoeker Hans Verdaat staat te midden van een boot vol met vis. Sprotten zijn het. In tien minuten zo'n drieduizend kilo gevangen. 'Een forse vangst', aldus Verdaat. Imares doet onderzoek naar het aantal futen dat voor de Noord-Hollandse kust voorkomt. Futen voeden zich voornamelijk met vis. Daarom is deze expeditie bedoeld om de visstand in kaart te brengen. Verdaat hoopt zo een relatie te kunnen leggen tussen de aanwezigheid van de vogels en hun voedsel. Maanden hebben de onderzoekers gewacht op het moment dat het eindelijk eens goed vroom. Zo kon er een studie onder winterse omstandigheden gedaan worden op zee.

DE, foto Steve Geelhoed

BIOLOGISCH BEDRIJF WIL NIET MEER LEVEREN AAN WAGENINGEN UR

• 'Mensen denken dat Wageningen een bio-industrie-club geworden is.'

De aanhoudende discussie over intensieve veehouderij heeft een grote biologische pluimveehouder ertoe gebracht de samenwerking met Wageningen UR op te zeggen.

Dat meldt entomologie-hoogleraar Marcel Dicke tijdens een interview met *Resource* (zie pagina 12).

'Vorige week zegde onze partner de samenwerking op vanwege de uitspraken van Aalt Dijkhuizen. Directe aanleiding was het artikel 'Bio schaadt milieu' in de Telegraaf van 12 januari, waarin Dijkhuizen reageerde op de campagne van Wakker Dier tegen de plofkip.

Volgens Dicke bestond er een goede relatie met het bedrijf. De entomologen haalden er kippenbloed, om muggen op te kweken die het Westnijlvirus kunnen verspreiden. Dicke wil in een gesprek proberen de relatie te herstellen. 'We gaan natuurlijk proberen uit te leggen dat er meer in Wageningen is dan alleen deze visie.'

Volgens Dicke vervreemdt

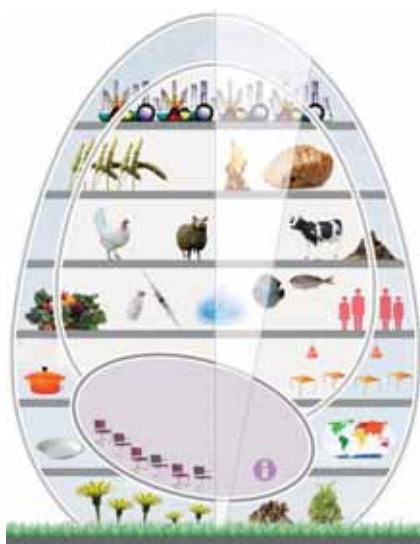
Wageningen zich op dit moment van de wereld die zich met haar verbonden voelt. 'Mensen waarmee we al jaren samenwerken op het gebied van duurzaamheid, herkennen zich nu niet meer in de geluiden uit het Wageningse. Mensen denken dat Wageningen een bio-industrie-club geworden is.' **R GvC**

kort

>> EXPOCENTRUM

Ei vol voedingskennis

Een groot ei van zeven verdiepingen, waarin bezoekers kennis kunnen opdoen over voeding, gezondheid en duurzaamheid. Dat moet over vier jaar nabij station Ede-Wageningen verrijzen. Het moet het internationale visitekaartje worden van de Nederlandse agrofoodsector: het World Food Center Nederland. Afgelopen week wees de Stichting World Food Centers de ontwikkeling van het expocentrum toe aan Ede. Ook Rotterdam was in de race, maar het plan van de gemeentes Ede en Wageningen, Wageningen UR, stichting Food Valley en provincie Gelderland trok aan het langste eind. Het ei biedt ruimte aan kennisinstellingen, bedrijven en overheden. **R AS**

>> LANDBOUW

Politiek wil uitgebreid ammoniakonderzoek

Staatssecretaris Sharon Dijksma en de Tweede Kamer willen dat Wageningen UR nader onderzoek gaat doen naar de ammoniakemissies in de landbouw. Aanleiding is de afstudeerscriptie van een studente van agronoom Egbert Lantinga, waarin betwijfeld wordt of huidige model de ammoniakemissie wel goed bepaalt. Dat leidde tot consternatie in de agrarische pers. Dijksma heeft Wageningen UR en RIVM per brief gevraagd nader onderzoek te doen naar het model dat de emissies berekent, bij voorkeur in Europees verband. Wageningse onderzoekers overleggen binnenkort met Europese collega's over zo'n vervolgstudie. **R AS**

>> GESPOT: UB WUR

Flirten

Het zal wel te maken hebben met het feit dat er volop gestampt moet worden voor de hertentamens, maar de facebookpagina 'Gespot: UB WUR' is in een week tijd gegroeid van nog geen 1000 likes naar ruim 1500. De bibliotheek in het Forum blijkt een exploderend vat vol hormonen, want de anonieme flirts vliegen over en weer. Daarbij lijkt het een sport te zijn te ontcijferen wie de flirter bedoelt wanneer hij of zij het heeft over de 'lekkere beer in lokaal 507', of de 'jolige kleine krullenbol'. Een eerste date lijkt er ook al aan te komen dankzij een curieuze flirt over *E.coli* in het microbiologisch lab. **R LvdN**

SCHAMINÉE <<

Elfstedentocht

De voorbije weken waren winters met 's nachts en overdag temperaturen onder nul, en ja hoor, de gedachten aan een Elfstedentocht doken gelijk weer op. Vrijwel elke avond waren Jan Uitham of Reinier Paping op televisie te bewonderen. Voor het bekijken van alle uitgezonden beelden over de barre tocht van 1963 heb je meer tijd nodig dan voor het rijden ervan. Ik las over een boer die op zijn ondergelopen weiland elf bordjes had geplaatst en daar zijn eigen Elfstedentocht schaatste. In Friesland werden de gemalen stopgezet en gold een vaarverbod. De dooi die intrad is gunstig, hoorde ik, want zo verdwijnt die vervelende sneeuw, en als het dan in februari hard gaat vriezen... En toch weet iedereen het eigenlijk wel: die tocht komt er niet, daarvoor zijn de winters tegenwoordig gewoon niet koud genoeg.

Hier dringt zich een vergelijking bij me op, een vergelijking met biodiversiteit. De achteruitgang moet stoppen, roepen we met zijn allen, maar het ijkpunt 2010 werd niet gehaald. Nu staat het vizier op 2020: de *EU 2020 Biodiversity Strategy* in mooie woorden. Is het dan allemaal een kwestie van dromen en hopen tegen beter weten in? Nee, want er is één groot verschil met de Elfstedentocht: we hebben het zelf in de hand. In het tijdperk Bleker is de natuurbescherming wakker geschud, maar is ook veel stuk gemaakt. Afbraak en kaalslag was, meer of minder verborgen, het devies. Herstel van beleid gaat op dit moment voor op herstel van natuur. De mogelijkheden zijn er, het is een kwestie van moed en wijsheid. Die wens ik de nieuwe staatssecretaris Sharon Dijksma toe. **R Joop Schaminée**

UNIVERSITEIT GEBRUIKT RECORDAANTAL PROEFDIEREN

- Meer gedragsonderzoek bij kippen.
- Straks ook proefdiergebruik bij DLO openbaar.

10.612 Kippen, 1253 muizen, 7558 vissen, 367 varkens, 215 ratten, 185 koeien, 14 paarden en 13 katten en 43 vogels heeft de universiteit in 2011 gebruikt. Totaal: 19810 proefdieren. Nooit eerder werden zoveel dieren ingezet voor onderwijs en -vooral - onderzoek. Gemiddeld gebruikt de universiteit zo'n vijftien duizend dieren per jaar.

De uitschieter van 2011 zit hem in de toename van het gedragsonderzoek bij kippen. Volgens ver-

gunninghouder Rob Buré is dat mede een gevolg van het verbod op legbatterijen. Wageningen onderzocht in 2011 het gedrag van bijna vijfduizend kippen, zoals het heilzame effect van stofbaden of het pikgedrag naar soortgenoten. Dat type onderzoek levert voor de dieren volgens Buré licht ongerief op. Zo wordt bijvoorbeeld wel bloed afgetapt om de hoeveelheid stresshormoon te bepalen, maar vinden geen ingrijpende operaties plaats.

DLO

Wageningen doet relatief veel dieronderzoek. Slechts drie universiteiten gebruikten meer proefdieren, die van Utrecht, Groningen en Nijmegen. Niet meegenomen in

deze cijfers zijn de DLO-instituten, zoals CVI, Imares en Rikilt. Maar dat gaat veranderen. In 2008 hebben de gezamenlijke universiteiten, universitaire medische centra en de Akademie van Wetenschappen de zogeheten Code Openheid Dierproeven ondertekend. Als gevolg daarvan zal ook Wageningen UR transparanter worden. De Raad van Bestuur bespreekt komende maandag een verslag over dierexperimenten en dilemma's bij dieronderzoek. Daarin staat ook het proefdiergebruik bij de DLO-instituten. Het is dan voor het eerst dat de organisatie die cijfers openbaar maakt. **GvC**

VHL DOET COMMUNICATIE NU ZELF

- Ontvlechting krijgt vorm.
- Geen Resource meer voor VHL.

Geen woordvoering, een eigen logo, aangepaste presentaties. En geen Resource meer. De ontvlechting tussen hogeschool Van Hall Larenstein en Wageningen UR begint vaste vormen aan te nemen. Eind 2012 kreeg de hogeschool haar eigen raad van toezicht en een college van bestuur a.i. Dat onderhandelt nu met Wageningen over de verdere ontvlechting. Sinds begin 2013 krijgen de studenten en medewerkers van de hogeschool niet langer de Resource. Binnen VHL zijn plannen om een eigen blad op te zetten, het liefst zo snel mogelijk. Ook is er niet langer input vanuit Van Hall Larenstein voor het alumniblad Wageningen World, doet de hogeschool voortaan haar eigen woordvoering en staat het Wageningen UR logo niet langer op presentaties en nieuwe brochures.

DOEI EN BEDANKT

'Sommige lijntjes zijn makkelijk door te snijden,' aldus Hoofd Communicatie Marc Lamers. 'Andere kosten wat meer tijd.' Zo wordt bij Communicatie nog bekeken hoe de toegang tot het intranet van VHL kan worden uitgezet. 'Het zijn technische platformen, dat aanpassen kost wat meer moeite dan een simpele druk op de knop.'

Ook op andere vlakken heeft de ontvlechting wat meer voeten in de aarde. Zo zijn er momenteel volop gesprekken gaande over ICT en andere ondersteunde diensten. Over de onderhandelingen houdt de universiteit haar kaken stijf op elkaar. Lamers wil wel kwijt dat het overleg uiterst collegiaal gaat. 'Het is geen kwestie van stekker eruit, doe en bedankt. We kijken samen hoe we dit zo verstandig mogelijk kunnen regelen.' **LvdN**

Wintermutsenparade

Door het warme weer en de regen die momenteel over de campus miezert, is het moeilijk je voor te stellen dat amper een week geleden het Forum en andere onderwijsgebouwen met een flinke laag sneeuw bedekt waren. Een heuse Wageningse horrorwinter was het. De mutsen zijn inmiddels ingeruild voor degelijke paraplu's en vormeloze regenponcho's. Maar die zijn lang niet zo fotogeniek als de hoofddeksels van deze studenten. Zo heeft de dame met de braids haar muts zelf in elkaar gefröbeld: 'Op dit haar past niet zomaar alles.' **LvdN/ Foto's: Rob Goossens**

GEVRAAGD: VERHALEN OVER WANGEDRAG

- Oud-HRM-directeur leidt studie naar intimidatie.
- Medewerker kan zich melden.

Er komt een onderzoek naar intimidatie en ander wangedrag binnen deze organisatie. Het onderzoek, dat in juni al werd aangekondigd, wordt geleid door oud-HRM-directeur Margaret Zijlstra. Zij gaat in beeld brengen waar en onder welke omstandigheden ongewenst gedrag wordt ervaren. Dat moet in juni leiden tot aanbevelingen.

Aanleiding voor dit onderzoek zijn de verwarrende cijfers uit medewerkerenquêtes. De cijfers uit de medewerkermonitor van 2010 verschillen sterk van die van 2012, mogelijk omdat de vraagstelling anders was. In de ene enquête gaf nog geen tien procent aan met inti-

midatie te maken te hebben gehad, bij de andere was dat 19 procent. Daarnaast ligt er een klacht van Kees van Diepen, lid van de ondernemingsraad bij ESG. In *de Volkskrant* van december 2011 beschuldigde hij Aalt Dijkhuizen van het creëren van een angstcultuur. Dijkhuizen eiste daarop dat Van Diepen met voorbeelden zou komen, maar hij zegt die niet te kunnen geven omdat mensen hem in vertrouwen aanspreken.

ANONIEM

De commissie Zijlstra vraagt medewerkers om anoniem en vertrouwelijk hun verhaal te doen. Een telefoonnummer en mailadres worden via intranet bekend gemaakt. De commissie benadrukt dat ze geen individuele kwesties gaat oplossen, ze verzamelt klachten om zo een totaalbeeld te krijgen. **GVC**

MET BEATRIX NAAR ANTARCTICA

Een 'speciale band', wat houdt dat in?

'Ik leerde de koningin echt kennen toen ik voorzitter was van de Commissie voor Poolonderzoek. Het klikte. Daarna heb ik twee symposia voor haar georganiseerd. In 2011 kreeg ik een persoonlijke eremedaille voor kunst en wetenschap, als eerste natuurwetenschapper.'

Hoe is ze van dichtbij?

'De avond voor een symposium bespreken we voor op het paleis, en dan praat ze écht. Ze kan over mensen uit de school klappen, gewoon als ieder ander. En we hadden het over mijn versleten knie en skiën. Zij had er twee, maar met kunstknies kan ze gewoon weer op de lange latten.'

En inhoudelijk?

'Ze leest zich geweldig in, en praat ook inhoudelijk mee. Ze had 'The end of the line' gezien, over overbevissing. Daar stelt ze vragen over. Aan een onderzoeker vroeg ze naar de rol van virussen in de zee. Ze had duidelijk over dat onderzoek gelezen. Vroeger was ik niet zo van het koningshuis, maar Koningin Beatrix is ontzettend inspirerend.'

Is het verrassend dat ze troonsafstand doet?

'Je weet dat het een keer komt. Ik heb haar een paar jaar geleden uitgenodigd om naar Antarctica te komen, maar dat sloeg ze toen af. "Mischien als ik met pensioen ben", zei ze.' **NM**

Wie? Han Lindeboom
Wat? Buitengewoon hoogleraar Mariene ecologie en poolonderzoeker
Waarom? Heeft een speciale band met Koningin Beatrix, die haar abdicatie heeft aangekondigd

DISCUSSIE BIJENSTERFTE LAAIT OP

- Zembla twijfelt opnieuw aan integriteit van Wageningse onderzoeker.

Wageningen is opnieuw onderwerp van politieke discussie in verband met de bijenaffaire. Aanleiding is een motie van de PvdD die op 24 januari werd aangenomen door de Tweede Kamer. Daarin wordt de Nederlandse regering 'verplicht' om in Europa te ijveren voor een moratorium op neonicotinoïden, een nieuwe type insecticide.

Dezelfde avond was er een uitzending van Zembla, die voortborduurde op de veelbesproken rapportage 'Moord op de honingbij' uit 2011. Daarin werd gesteld dat het overheidsbeleid rond de neonicotinoïden te veel zou leunen op het werk van PRI-onderzoeker Tjeerd Blacquiere, die de sterfte met name aan de varroamijt wijt. Boven-

dien, zo stelt Zembla, kan hij geen onafhankelijk onderzoek doen door zijn banden met de chemische industrie. Vanuit Wageningen kwam er destijds scherpe kritiek op de uitzending, vanwege het vermeende suggestieve karakter ervan.

In het vervolg van afgelopen donderdag werd een vergelijkbaar beeld neergezet. Wageningen UR werkte niet mee met de uitzending na 'de slechte ervaring' van vorige keer. Wel vertoonde Zembla oude beelden van een interview met Blacquiere.

Daags na de uitzending presenteerde Wageningen UR een 'visie' op het onderzoek naar bijensterfte, waarin het complexe samenspel van oorzaken rond de bijensterfte werd benadrukt. Nieuwe onderzoeken zullen voor meer definitieve antwoorden moeten zorgen. Hieronder is een Wageningse langjarige veldstudie. Deze bekijkt de invloed van zowel insecticiden, varroamijt als stuifmeelbeschikbaarheid. **RR**

GEZEGD

'Jeroen Dijsselbloem, prononcer: Yé-roun deille-seul-bloum, élu lundi soir nouveau président de l'Eurogroupe'

Wageningse alumnus Deille-seul-bloum haalt alle Europese persbureaus (AFP, 21 januari)

KITO

POEPTRANSPLANTATIE HAALT TOPTIJDSCRIFT

- **Overplaatsen van darmflora naar diarreepatiënt levert 'overduidelijk succes' op.**
- **Methode weinig toegepast vanwege 'yuk'-factor.**

De Wageningse microbiologen halen wel vaker de toptijdschriften. Maar een publicatie in een medisch toptijdschrift, dat is opmerkelijk. Deze week verklaren ze in *The New England Journal of Medicine* met een groep Amsterdamse artsen hoe je hardnekkige darmontstekingen geneest. Het geheim? Poeptransplantaties.

Het experiment draaide om een groep diarreepatiënten die lijdt aan hardnekkige darminfecties met de bacterie *Clostridium difficile*. Artsen behandelen deze kwaal

met - herhaalde - salvo's antibiotica. Maar zo'n twintig tot dertig procent van de patiënten knapt niet op en elke keer dat de infectie terugkeert, verslechtert de genezingskans.

SUCCES

Bestaand alternatief voor antibiotica is een zogeheten poeptransplantatie. Patiënten krijgen hierbij een nieuwe darmflora van een gezonde donor, of plastischer: via een neusslang ontvangen ze verdunde poep in hun leeggespoelde darm. Deze behandeling wordt al decennialang sporadisch gebruikt, maar is – mogelijk door de 'yuk'-factor – nooit gemeengoed geworden. Anno 2011 was er zelfs nog geen oordeel van de *Cochrane collaboration*, die beoordeelt of er bewijs is voor het nut van medi-

sche behandelingen.

Hoe onappetijtelijk de poeptransplantatie ook klinkt: de test was een overduidelijk succes. Onderzoekers vergeleken drie groepen patiënten die behalve hun diarree gezond waren. De eerste groep slikte antibiotica als normaal, de middelste onderging daarbovenop een darmspoeling en laatste groep kreeg na antibiotica en darmspoeling een nieuwe darmflora getransplanteerd.

ONETHISCH

In de twee controlegroepen knapte tussen de 23 en 31 procent van de patiënten op. Bij hen die een transplantatie kregen, verdween maar liefst in 81 procent van de gevallen de diarree. Dit liep na een tweede ronde zelfs op tot 92 procent.

Zo groot waren de verschillen

dat het experiment halverwege werd gestopt. Het verschil was zo groot dat het als onethisch geldt om tweederde van de deelnemers de beste behandeling te onthouden. Overige patiënten mochten alsnog meedoen met de transplantaties.

Bij microbiologie waren ze 'zeer blij' met de publicatie en was al eerder een flesje champagne opengegaan, vertelt Erwin Zoetendal, universitair docent bij Microbiologie. Hun taak was de darmflora van patiënten en donoren in kaart te brengen. 'Bij patiënten zie je dan een totaal verstoorde darmflora,' legt Zoetendal uit. 'De samenstelling is anders en er is een veel lagere bacteriediversiteit. Op het tweede tijdstip, na transplantatie, lijkt het weer veel meer op een normale darmflora.' **RR**

VROUWEN ZIJN DE ECHE BOSBEHEERDERS IN PAKISTAN

- **Welles-nietes rond bosbranden in Pakistan.**
- **Alleen vrouwen zijn boven elke verdenking verheven.**

Bos in de Pakistaanse provincie Haripur wordt regelmatig in brand gestoken. De overheidsdienst voor bosbeheer wijst veehouders aan als de brandstichters. Zij zouden het bos afbranden om grasland voor het vee te krijgen. Maar socioloog Arjumand Nizami denkt dat het anders ligt. Nizami werkte jarenlang voor ngo's op het gebied van bosbeheer, en promoveerde vorige week bij de leerstoelgroep Rurale Ontwikkelingssociologie van Wageningen Universiteit.

Het verklaren van de branden is een complex verhaal, meent hij. 'Elke partij wijst een andere dader aan.' Veehouders ontkennen betrokkenheid, ze zeggen alleen in open gebied land af te branden. De landloze armen wijzen de eigenaren van bos aan als schuldigen. Zij mogen volgens de Pakistaanse wet

Bosbranden in Pakistan worden vaak bewust aangestoken. Maar door wie?

geen groene bomen kappen op hun land. Na een bosbrand mag de eigenaar het hout van de afgestor-

ven bomen echter wel verkopen. Brand kan voor hen dus lucratief zijn. Ook corrupte bosbeheerders

van de overheid zouden bij de branden betrokken zijn.

Volgens Nizami is er maar één groep die boven elke verdenking verheven is: de vrouwen. Die hebben ook het meeste belang bij het bos, vertelt de socioloog. Alle brandhout, nodig om te koken, wordt door vrouwen verzameld. Bovendien biedt het bos voedsel in tijden van schaarste. De vrouwen plukken er dan wilde groenten en kruiden. Daarnaast levert het bos wilde granaatappels, waarvan de pitten geld opleveren als grondstof van een Aziatische specerij.

Vrouwen zijn in feite de belangrijkste beheerders van het bos, concludeerde Nizami. 'Met eigen ogen heb ik ze bosbranden zien blussen door met takken de vlammen uit te slaan.' Hij raadt Pakistaanse bosbeheerders dan ook aan om beter met vrouwen samen te werken. Maar daarbij is nog een lange weg te gaan weet hij. 'Op het platteland van Pakistan hebben vrouwen nauwelijks iets te zeggen.' **JT**

‘KWEEKVLEES KAN HET DEBAT OPENBREKEN’

Waarom lijken vleeseters blind voor de nadelen en vegetariërs voor de voordelen van vlees? Cor van der Weele kijkt naar eigenaardigheden in selectieve aandacht. De laatste jaren denkt ze vooral over kweekvlees en wat het kan betekenen voor onze blik op vlees, vertelde de bijzonder hoogleraar Humanistische wijsbegeerte bij haar oratie op 17 januari.

U constateert dat ons denken tegenstrijdig en irrationeel kan zijn.

‘Ik spreek over ambivalentie, tegenstrijdige waarderings, en dat is helemaal niet per se irrationeel. Onderzoek laat bij voorbeeld zien dat veel vleeseters ambivalent zijn over vlees; ze vinden het aan de ene kant lekker en gezond, maar ze zien ook de negatieve kanten rond dierenwelzijn. Vlees heeft geen eenduidige betekenis.’

Ambivalentie hoeft dus niet slecht te zijn?

‘Integendeel, ik vind het jammer dat ambivalentie in onze samenleving zo’n slechte naam heeft; dat we het zien als besluiteloosheid en slapheid. Maar snelle eenduidige meningen leiden ons juist naar snelle, te simpele oplossingen. En dat terwijl er rond vlees ernstige en ingewikkelde problemen bestaan.’

Maar we gaan zelf ook niet altijd eerlijk om met die tegenstrijdige informatie?

‘Dat klopt. Neem vleeseters, zij koesteren vaak een strategische onwetendheid rond dierenwelzijn. En vegetariërs geloven soms maar al te graag dat vleeseters hufziger zijn en dat vlees niet lek-

ker is. Dit zijn automatische mechanismen die in onszelf zitten. Als we onze ambivalenties accepteren kunnen we gemakkelijker als meer neutrale observator onze belangen wegen tegen die van anderen.’

In het vleesdebat is er ondertussen geen plek voor ambivalentie, iedereen zit in zijn eigen loopgraaf. Waarom denkt u dat kweekvlees die discussie lucht kan geven?

‘Kweekvlees trekt zich niets aan van de huidige polarisatie. Het is vlees, maar er komen geen dieren aan te pas, het groeit met behulp van weefselkweektechnieken uit stamcellen. Het mist dus een aantal nadelen van vlees, rond dierenwelzijn maar ook op het gebied van land-, energie- en watergebruik. Aan de andere kant leidt het ook tot onwennigheid en vragen, bijvoorbeeld of het niet te technologisch is. Het leidt tot een andere discussie rond vlees.’

Maar kweekvlees is toch nog vooral een idee?

‘Ja. De Maastrichtse onderzoeker Mark Post komt later dit jaar wel met de eerste gekweekte hamburger, maar dit moet vooral de aandacht trekken en meer geld voor onderzoek opleveren. Toch heeft het idee nu al veel invloed, ook doordat het de verbeelding op gang helpt. Dat kun je zien aan de ideeën van Eindhovense studenten industrieel ontwerp die gedachten over kweekvlees vormgeven. Dan lijkt het soms helemaal niet op vlees. Kweekvlees zorgt voor een nieuwe stemming: misschien zijn er meer onverwachte mogelijkheden.’ **RR**

VISIE <<

Na vijf jaar weer meer ganzen

Volgens een nieuw ganzenakkoord worden foerageergebieden voor winter ganzen omgevormd tot rustgebieden, wat boeren een veel lagere vergoeding oplevert. Ook moet een half miljoen zomerganzen gedood worden, maar vergassen is geen optie meer. Wat vindt dierecoloog Dick Melman?

De maatschappelijke weerstand tegen vergassen was groot.

‘Sorry, maar ik kan daar niks over zeggen. Als dierecoloog is dat niet mijn expertise.’

Ok. Gaat de populatie nu krimpen?

‘Wat mij verrast in de tekst van het akkoord is dat er na vijf jaar geen inspanning nodig zou zijn om de ganzenpopulatie op een laag peil te houden. Eieren hoeven dan bijvoorbeeld niet meer geschud te worden. Maar om de populatie ganzen op een laag niveau te houden moet wel degelijk blijvend een stevige inspanning geleverd worden. Hou je op met schudden of andere vormen van aantal-regulatie, dan neemt de populatie direct weer toe.’

Wordt dit akkoord wel uitgevoerd?

‘Het mooie van dit akkoord is dat het ondertekend is door de G7: zeven partijen, waaronder de Vogelbescherming en LTO. Zij zetten met dit akkoord gezamenlijk beleid uit, om in de winter het aantal doortrekkende ganzen te beheersen en het aantal zomerganzen te reduceren. Maar, naast het reduceren van aantallen is dit akkoord vooral ingezet als middel om tot betere beheersing van de kosten te komen.’

Het wordt goedkoper?

‘Op het moment worden boeren betaald voor het beheren van foerageergebieden voor overwinterende ganzen. Boeren zorgen ervoor dat er voldoende gras aanwezig is voor de ganzen. Wanneer deze gebieden rustgebieden worden, hoeven boeren niet meer voor voldoende voedsel te zorgen. De beheervergoeding zal een schadevergoeding worden. Schade valt echter erg lastig vast te stellen. In de winter groeit het gras niet of nauwelijks. Het lijkt er dan ook op dat dit akkoord voornamelijk een maatregel is om kosten te beheren.’ **ED**

STELLING

‘Making money with patents in poor countries is like a transfusion of blood drawn from a sick person to a healthy one’

Zeshan Hassan, promoveert op 28 januari in Wageningen

ORDE IN DE STATISTISCHE CHAOS

- Statisch analysemodel uit Wageningen veroverde de wereld.
- Nieuwe, gebruiksvriendelijke versie maakt Canoco ook voor leken bereikbaar.

Duizenden ecologen in de wereld gebruiken bij de verwerking van hun onderzoekdata het statistisch analysemodel Canoco van Cajo ter Braak. Eind januari presenteerde hij de nieuwe versie van deze software: Canoco 5. Ook onderzoekers met weinig statistiekennis kunnen er nu mee werken.

Wat doet Canoco precies? Een voorbeeld. Als je de nadelige invloed van bestrijdingsmiddelen op het aquatisch milieu wilt bestuderen heb je vaak met een ecosysteem van zeker tweehonderd soorten te maken. Dat betekent tweehonderd grafieken die de invloed van het gif op alle waterbeestjes weergeven. Maar dat wil je helemaal niet, je wilt de respons van alle beestjes in één overzicht. Dat kan alleen met Canoco, zegt ecotoxicoloog Paul van den Brink. Hij is gebruiker en mede-ontwikkelaar van de betreffende methode in Canoco en werkt al jaren met Cajo ter Braak samen.

27.000 CITATIES

Ter Braak, werkzaam bij PRI Biometris, legde de basis voor dit softwarepakket al in de jaren negentig. Zijn publicatie uit 1986, waarin hij meerdere statistische analyseme-

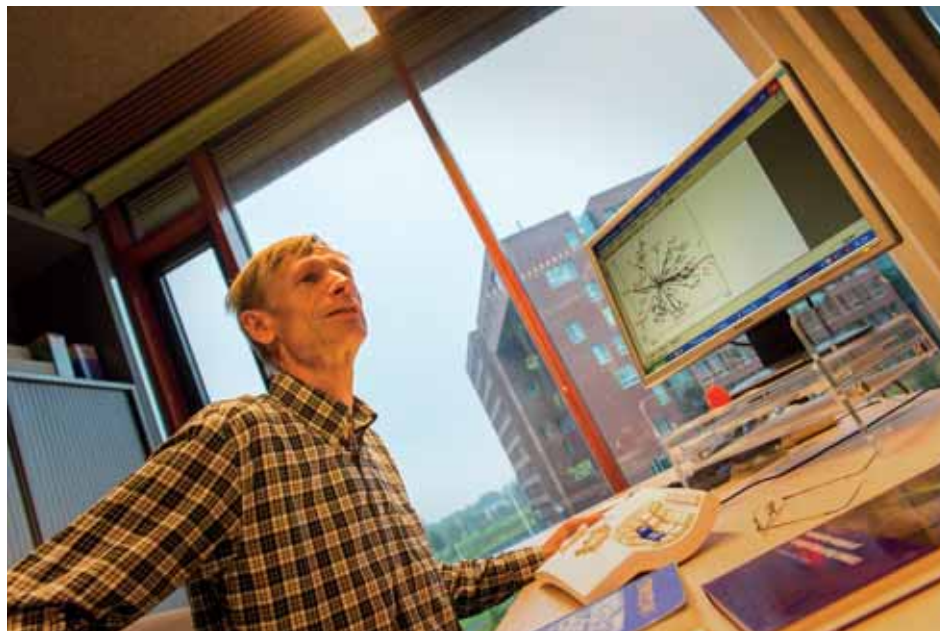

FOTO: GUY ACKERMANS

'Grootvader' Cajo ter Braak is dankzij Canoco één van Wageningen's meest geciteerde wetenschappers.

thoden combineert tot het prototype van Canoco, betekende een revolutie in de behandeling van onderzoekdata. Daarna ontwikkelde hij samen met de Tsjechische onderzoeker Petr Šmilauer steeds betere en geavanceerdere versies van Canoco. Duizenden andere wetenschappers maken gebruik van de software van Ter Braak, getuige de vierduizend licenties die ervan zijn verkocht. In de EU is Canoco inmiddels verplichte kost voor de analyse van sommige complexe datasets. Voortdurend duikt het analysemodel op in wetenschappelijke artikelen, waardoor Ter Braak met zo'n 27.000(!) citaties de op één na meest geciteerde Wageninger is.

Toch waren de vorige versies, tot en met Canoco 4.5, geen een-

voudige kost. Voor de liefhebbers: het begin was canonische correspondentie-analyse – vandaar Canoco – die Ter Braak combineerde met een handvol andere statistische methoden. 'Dat leer je niet op een maandagmiddag, pas na een week snap je de beginselen van Canoco', zegt Van den Brink. 'Maar daarna kun je iets wat andere mensen niet kunnen.'

GEBRUIKSVRIENDELIJKER

Dat voordeel is Van den Brink nu kwijt, want Canoco 5 is een stuk gebruiksvriendelijker. Moest de onderzoeker vroeger geregeld Ter Braak te hulp roepen voor advies, nu doet de Canoco Adviser dat. De digitale adviseur beoordeelt de onderzoekdata, kiest de geschikte

analysemethoden en test de uitkomsten van het onderzoek, compleet met betrouwbaarheidscheck. 'Je hoeft geen expert meer te zijn om de software te kunnen gebruiken', zegt Ter Braak. Canoco is volwassen, 'en ik ben nu de grootvader'. Het programmeerwerk is de afgelopen jaren gedaan door Šmilauer, Ter Braak checkte diens werk en schreef mee met de nieuwe handleiding. En wat doet de opa van Canoco nu; kruiswoordraadsels oplossen? Nee, hij houdt zich al jaren bezig met genetische algoritmen, om informatie uit enorme en complexe datasets te halen. Maar dan wel met de Markov Chain Monte Carlo versie van zo'n algoritme met behulp van de Bayesiaanse theorie – juist ja. **AS**

MEER HEKSERIJ BIJ CULTUURCLASH

- Botsende normen jagen hekselijbeschuuldigingen aan.

Waar de moderne tijd in Afrika botst met de traditie, nemen beschuldigingen van hekselij toe, bewijst onderzoek in Sierra Leone. Een team van Wageningse ontwikkelingseconomen en antropologen schrijft hierover in het januari-

nummer van *African Affairs*.

De onderzoekers werkten in een gebied waar kleine dorpen van oudsher worden gedomineerd door polygame *big men* die ook het merendeel van de grond bezitten. Andere mannen bewerkten het land. Vroeger als slaaf, later bijvoorbeeld als straf of als dienst om – soms na tien jaar arbeid – een dochter te mogen trouwen. De komst van een markteconomie

biedt deze 'marginale' mannen een uitweg. Ze werken voor geld op een plantage of verbouwen *cash crops*, waardoor de sterke man minder gratis arbeid tot zijn beschikking heeft.

In dorpen waar de markteconomie botste met het aloude patriarchaat waren meer beschuldigingen van hekselij en werden vaker heksendokters ingezet. In dorpen waar één type waarden overheers-

te, traditioneel of marktdenken, gebeurde dit relatief minder vaak.

Het onderzoek geeft geen verklaring voor het fenomeen. In de literatuur vonden de onderzoekers twee hypothesen: traditionelen zetten oude gewoontes in om de voorlopers te ontmoedigen, óf voorlopers grijpen juist terug op hekselij omdat ze zich schuldig voelen tegenover de gemeenschap. **RR**

>> RESOURCE.WUR.NL

Online schreven jullie over klein leed en plezier: de **Teacher of the Year** ontving felicitaties en reageerders hebben meningen over ons **feuilleton**. Oh ja, een studentikoze draaikolk van woede over de wandaden van **Idealis**. Wordt vervolgd.

Ook een mening? Mail je reactie naar resource@wur.nl

ZAKKERIG BELEID

Na drie onderzoeken is het glashelder: de bewoners van Dijkgraaf willen hun vuilnisophaaldienst behouden.

Alleen wil Idealis er vanaf. Aangepaste contracten voor nieuwe bewoners gaan hier voor zorgen. Online dwarenden woedende reacties als vuilniszakken van Dijkgraafbalkons.

'Echt heel erg teleurstellend van Idealis', zegt **Kees**. 'Als je op deze achterbakse wijze toch je zin wilt krijgen, waarom dan überhaupt een enquête?' Zijn kritiek is *peanuts* vergeleken bij de furie van **JH**: 'Schandalige en walgelijke vertoning van Idealis. Echt, Idealis toont eens te meer weer eens compleet schijt te hebben aan haar huurders.' Het herinnert hem aan de Europese grondwet die linksom afgewezen, rechtsom door de strot van het electoraat werd geduwd. Behalve hyperbool kreeg ook de ironie een kans in de aanvallen op Idealis. **Blue Bear** oppert om Dijkgraaf te kopen. Als alle studenten nou een paar bunkermuntje bij elkaar gooien...

'Omdat ik op het moment geen vuilnis naar beneden hoeft te brengen', begint **Maarten**, 'heb ik toch de tijd gevonden hier een reactie te plaatsen.' In zijn analyse is er eigenlijk geen probleem en dus ook geen behoefte aan oplossingen. Idealis heeft wat hem betreft prangender problemen: zoals niet werkende afzuigkappen. In al dit verbale geweld probeert **Marlies** de stem van de redelijkheid te zijn: 'Ik ben niet een mega Idealis fan [... maar] het is Idealis' goed recht om hiermee te stoppen omdat ze het bv. gewoon teveel gedoe vinden.' **JH** vindt het ongelooflijk dat Marlies het voor Idealis opneemt. Ze denigreren studenten en vergeten wie klant en wie aanbieder is. Ondertussen proberen Resource-redacteurs Idealis tot een reactie te verleiden. Lees online of dat inmiddels is gelukt.

OUDERLIJKE TROTS

Helemaal ondersteboven was Dolf Weijers. Naast succesvol plantwetenschapper is hij dit jaar Wagenings bestedocent. De jury loofde zijn enthousi-

asme, passie voor de wetenschap en inzet om Wageningen een interessantere plek te maken.

Iedereen lijkt helemaal achter zijn uitverkiezing te staan. Online geen protesten van boze studenten en beledigde concurrenten. Wel sieren twee felicitaties onze reactiepanelen: 'De beste docent van Nederlands beste universitaire onderwijsinstelling,' zegt Resource-hoofdredacteur **Gaby van Caulil**. 'Dan mag je trots zijn!' Hij verwijst hiermee naar het Keuzegids-oordeel over het kleinschalige Bacheloronderwijs alhier. En niet alleen de universitaire gemeenschap leest mee, blijkt daaronder. 'Als ouders zijn we supertrots op onze zoon die naast zijn vaderschap op onderwijskundig en wetenschappelijk gebied topprestaties levert!', zeggen **Henk en Ellen Weijers**. En dus ook nog een trouwe zoon en bron van ouderlijke trots. Het zal niemand verbazen dat deze Mr. Perfect allang bezet is.

THE PLOT THICKENS

Sinds vorige Resource publiceren we het feuilleton Mortierstraat 14B. De komende tijd volgen we het wel en wee van de bewoners van dit studentenhuis. En enkele lezers kijken nauwlettend mee...

'Mortierstraat 14B? In Wageningen???' reageert opletende lezer **Gebr. Grimm**. 'Dacht het niet. Leuk bedacht, maar zet het er de volgende keer even bij.' Heeft deze klokkenluider met een klik naar google maps misleiding en schandaal onthuld? Blijf bij ons beste lezer. Het mysterie wordt snel opgehelderd, **Mortierstraat 14B** reageert: 'We willen natuurlijk wel *full deniability*...' Geen duidelijkheid over welk studentenhuis hierachter schuilt. **Kees** vindt het maar flauw. Anoniempjes moeten hun mond houden of onder eigen naam schrijven. De meningen over het eerste verhaal zijn sowieso verdeeld: 'ha-ha?' zegt **Jur**. 'Wat een slecht verhaal..' Gelukkig vind **DyR** 'het wel leuk.' Nieuwsgierig geworden? Lees verderop in dit nummer hoe het verder gaat.

ILLUSTRATIE: ESTHER BROUWER

colofon

Resource is het magazine en de website voor studenten en medewerkers van Wageningen UR. Resource magazine verschijnt tweewekelijks op donderdag.

Abonnement

Een abonnement op het magazine kost €58 (buitenland €131,50) per academisch jaar. Opzeggen voor 1 augustus.

Redactieadres

Akkermaalsbos 12, 6708 WB Wageningen (Actio, gebouw 116, bode 31). Postbus 409 6700 AK Wageningen. Secretariaat: Thea Kuijpers, resource@wur.nl. T 0317 484020 Website: resource.wur.nl. ISSN 1389-7756

Redactie

- drs. Gaby van Caulil (hoofdredacteur) gaby.vancaulil@wur.nl, T 0317 482997
- Rob Goossens (eindredacteur) rob.goossens@wur.nl, T 0317 485320
- ir. Roelof Kleis (ecologie, sociale wetenschappen, economie) roelof.kleis@wur.nl, T 0317 481723
- ir. Nicolette Meerstadt (webredacteur) nicolette.meerstadt@wur.nl, 0317 488190
- Linda van der Nat (studenten, onderwijs, VHL), linda.vandernat@wur.nl, 0317 481725
- Rob Ramaker (voeding, visserij), rob.ramaker@wur.nl, T 0317 481709
- Albert Sikkema (plant, dier, organisatie) albert.sikkema@wur.nl, T 0317 481724

Vormgeving

- Hans Weggen, hans.weggen@wur.nl, T 0317 485272; basisvormgeving magazine: Nies & Partners bno Nijmegen

Freelance auteurs

Alexandra Branderhorst, Jeroen Bok, Stijn van Gils, Simone Herrewijn, ir. Yvonne de Hilster, Emma Holmes, Vita Hommersen, Milou van der Horst, Sander de Kraker, Karin de Mik, ir. Rik Nijland, Suzanne Overbeek, Pan Deli, ir. Astrid Smit, ir. Joris Tielens, Hoger Onderwijs Persbureau

Vertaling

Clare McGregor, Keen-Mun Poon, Clare Wilkinson, Susie Day

Foto's

Guy Ackermans, Manon Bruininga, Bart de Gouw, Sjoerd Sijsma, Emma Teuling, Hoge Noorden

Illustraties

Esther Brouwer, Miesjel van Gerwen, Guido de Groot, Yvonne Kroese, Henk van Ruitenbeek

Redactieraad

ir. Martijn de Groot (voorzitter); ir. Ad Bot, ir. Marianne Heselmans, ir. Marco Hoffman, dr. ir. Patrick Jansen, Suzanne Jansze. redactieraad.resource@wur.nl

Advertenties

Extern: Bureau van Vliet, T 023-5714745, m.dewit@bureauvanvliet.com
Intern (gereduceerd tarief): Hans Weggen, T 0317-485272, hans.weggen@wur.nl

Uitgever

Corporate Communications & Marketing Wageningen UR

Resource wordt gedrukt op papier uit verantwoord beheerde bossen.

Wageningse kopstukken: entomoloog Marcel Dicke

Gesterkt door tegenwind

Hij moest vechten om zijn idee over communicerende planten geaccepteerd te krijgen. Toen hij niemand kon vinden voor een lezing over insectenkunst, werkte hij zich zelf op tot kunstkenner. Nadat hem werd verteld dat bijna niemand zich voor insecten interesseert, haalde hij twintigduizend mensen naar Wageningen. Marcel Dicke komt op stoom als het lastig wordt.

tekst: Gaby van Caulil / foto's: Manon Bruininga

Het is een bizarre bekentenis van 's werelds grootste insectenambassadeur. De man die een insectenfestival nationaal op de kaart zette, die bij CNN en Reuters vertelt hoe gezond insecteneiwitten zijn, de man die thee drinkt uit een met sprinkhanen gedecoreerde mok en zich zelden vertoont zonder vlinderbroche, dié man, zegt nu doodleuk dat hij net zo goed virussen of eiwitten had kunnen promoten.

'Ja, ik ben toevallig in insecten verzeild geraakt. Ik had net zo goed terecht kunnen komen in de bacteriofagen, virussen die bacteriën infecteren. In mijn jaar biochemie was ik mateloos gefascineerd door bacteriofagen. Als me toen een interessante promotieplaats was aangeboden, had ik nu waarschijnlijk precies hetzelfde gedaan met bacteriofagen.'

'Nou, dat had ik niet zo leuk gevonden,' reageert zijn vrouw Alida plots vanaf de eettafel. Het interview vindt plaats in hun vrijstaande huis, in een rustig straatje in Wageningen-Hoog. Aan de muur hangt insectenkunst, onder meer een repro van de Duitse kunstenares Maria Sibylla Merian. Zij was rond 1700 een van de eerste kunstenaars die insecten samen met hun waardplanten afbeeldde.

Alida vertelt hoe halverwege de jaren negentig zijn passie, insecten, verenigd werd met die van haar, kunst. 'Ik

was al een trouw bezoeker van musea, maar ineens nam Marcel daarbij het voortouw. Hij ging insecten turven in kunstwerken. Totdat hij na drie maanden een hele nieuwe lijn in de kunstgeschiedenis neerzette.' Dicke beschreef onder meer dat vliegen symbool staan voor het tijdelijke van het aardse leven, terwijl vlinders duiden op het eeuwig leven.

Zijn plotselinge interesse in kunst was uit nood geboren. Samen met collega-entomoloog Arnold van Huis zocht hij in die tijd een kunstkenner voor een lezing over insecten in de moderne kunst. Die expert konden ze maar niet vinden. Dan doe ik het zelf wel, zei Dicke. Hij maakte er geen half werk van. Als een wetenschapper ging hij met de opdracht aan de slag, wat leidde tot een heuse publicatie in *American Entomologist* (*Insects in Western art*). De bijgevoegde tabel met Europese musea die hij bezocht, neemt een hele pagina in beslag. Van Tate tot Uffizi, van Westbroek tot Weimar.

DIJKHUIZEN

Insecten werden zijn levenswerk, hoewel ze voor hem vooral een vehikel lijken om anderen zijn passie voor het leven over te brengen. 'Het maakt mij niet uit of mensen op een andere manier kijken naar insecten, bacteriën, eiwitten of wat voor levensproces dan ook. De aarde bestaat uit leven. Meer inzicht daarin draagt bij aan een

Marcel Dicke (Dordrecht, 1957)
 1982 studie biologie, Leiden (cum laude)
 1988 promotie Entomologie Wageningen (cum laude)
 1997 Start lezingenserie Insecten en maatschappij
 2002 hoogleraar Entomologie
 2002 ontvangt Britse Rank Prize en Vici-subsidie
 2006 wint Academische Jaarprijs: organiseert insectenfestival in Wageningen
 2007 wint Spinoza-premie ('Nederlandse Nobelprijs')
 Lesboek: Insect-Plant biology, populaire boeken: Blij met een dooie mug, Muggenzifters & mierenneukers, Het insectenkookboek

beter begrip van de wereld, en wat we er wel en niet mee zouden moeten.'

Hiermee voldoet Dicke aan zijn eigen definitie van een Wageningse, volgens hem iemand die 'gepassioneerd is om een bijdrage te leveren aan de wereld'. Maar hij constateert ook dat Wageningen UR juist deze mensen van zich vervreemdt. Dat raakt hem. 'De organisatie komt de laatste tijd in het nieuws op een manier waar ik niet blij van word.' Hij refereert onder meer aan de recente discussie over voedselzekerheid en het beeld in de media dat Wageningen daarbij een rücksichtslose intensivering van

'Ik ken mensen waarmee we al jaren samenwerken op het gebied van duurzaamheid, maar die zich nu niet meer herkennen in de geluiden uit het Wageningse'

de landbouw zou voortaan. Dicke: 'Er zijn allerlei problemen in de wereld, waarvoor Wageningen probeert bij te dragen aan een oplossing. Bij Entomologie bijvoorbeeld zoeken we naar oplossingen voor het malariaprobleem, gewasbescherming en het wereldvoedselprobleem. Dat zijn complexe vraagstukken waarvan de oplossing per definitie pluriform is. Maar op dit moment lijkt het alsof Wageningen een eenvoudige oplossing presenteert voor misschien wel het meest complexe probleem van allemaal: de wereldvoedselproblematiek. Namelijk dat je er bent met het verhogen van de productie.'

Volgens Dicke vervreemdt Wageningen zich daarmee van de wereld die zich met haar verbonden voelt. 'Ik ken mensen waarmee we al jaren samenwerken op het gebied van duurzaamheid, maar die zich nu niet meer herkennen in de geluiden uit het Wageningse. Er zijn zelfs partners die nu zeggen: met dat soort organisaties wil ik niks meer te maken hebben.'

Dicke vertelt over de samenwerking van zijn groep met een groot biologisch kippenproductiebedrijf. De entomologen halen er kippenbloed, om muggen op te kweken die het Westnijlvirus kunnen verspreiden. 'Dat kan alleen op vogelbloed. Daar heb je een bedrijf voor nodig die biologische kippen houdt, omdat we geen pesticiden of hormonen in het bloed willen. Vorige week zegde onze partner de samenwerking echter op vanwege de uitspraken van Aalt Dijkhuizen.'

Ontzettend jammer, vindt Dicke. 'Het was niet eenvoudig om aan zo'n bedrijf te komen en we hadden er een goede samenwerking mee opgebouwd. We gaan natuurlijk proberen uit te leggen dat er meer in Wageningen is dan alleen deze visie, maar het kan dus zomaar ophouden. Dat vind ik heftig. Ongetwijfeld zal dit breder spelen, mensen die denken dat Wageningen een bio-industrieclub geworden is.'

Dijkhuizen mag wat Dicke betreft best zeggen dat intensieve veehouderij in bepaalde opzichten duurzamer is dan de biologische. 'Daar zijn argumenten voor. Maar hij verzuimt daaraan toe te voegen dat veel meer ontwik-

ERIK POELMAN, PROMOVEERDE BIJ DICKE, NU UNIVERSITAIR DOCENT

‘Ik zie hem als mijn grote leermeester. Hij is toegankelijk, open en enthousiast. Hij creëert een open, platte structuur. Hij is duidelijk in zijn regels en vraagt betrokkenheid bij elkaar en bij de wetenschap. Hij houdt graag de controle, hij zou vaker wat mogen overdragen, anderen het laten oplossen.’

ERNST VAN DEN ENDE, DIRECTEUR PLANT SCIENCES GROUP

‘Marcel is voortdurend op zoek naar vernieuwing in zijn onderzoek, voelt goed aan wat er in de samenleving speelt en is erg gedreven. Hij gaat door muren heen als het moet. Hij heeft tegen de stroom in moeten roeien om zijn onderzoeksgebied op de kaart te zetten. Als het moeilijk wordt, raakt hij gemotiveerd. Op een bepaalde manier is Marcel ook dominant. Hij komt sterk voor zijn mening uit. Of het nu gaat over zijn leerstoelgroep of over internetsite Myportal, hij heeft een duidelijke visie. Hij is niet bang.’

ARNOLD VAN HUIS, HOGLERAAR ENTOMOFAGIE, WERKT AL 30 JAAR MET DICKE

‘Mails beantwoordt hij onmiddellijk en met grote precisie, soms denk ik: hoe doe je dat? Hij heeft oog voor alles. Voor de wetenschap, maar ook voor sociale zaken binnen de leerstoelgroep. In hogere regionen zie je managers weleens de realiteit uit het oog verliezen. Hij niet. We praten regelmatig, hij vraagt me dan of hij het goed doet. Hij durft zichzelf onder de loop te leggen.’

kelingen kunnen bijdragen aan de oplossing. Laat ik van de vele beschikbare voorbeelden er een nemen die voor mij dicht bij huis ligt. Een *life cycle analysis* van meelwormen laat zien dat je veel minder land en voer nodig hebt, om toch dezelfde hoeveelheid eiwit te krijgen als vlees, terwijl de uitstoot van broeikasgassen ook veel minder is. Dat stukje hoor ik niet. Daarmee doet Dijkhuizen deze organisatie geen recht. Juist de pluriformiteit aan mogelijkheden om een complex probleem effectief aan te pakken doet recht aan onze mooie organisatie.’

Marcel Dicke is een hoogvlieger. Zijn leerstoelgroep haalt de maximale score bij visitaties, hij haalde de eerste Spinozapremie naar Wageningen. Collega's vreesden meermaals dat Dicke zou vertrekken. Niet onterecht, want er werd op hem geaasd door onder meer een Nederlandse universiteit en een Max Planck-instituut. Maar: ‘Ik denk niet dat ik wegga. Ik ben een trouwe ziel. De wetenschappelijke inbedding is hier goed, net als de collegialiteit. Er heerst een sfeer van met elkaar de schouders eronder zetten, binnen en buiten werktijd. Jaren geleden hadden wij bijvoorbeeld avonden waarbij we bij iemand thuis zaten te praten over predatoren en parasieten. We noemden dat de Prepar-bijeenkomsten.’ Vrouw Alida slaakt een gil, van herkenning.

Zijn collega's roemen zijn enthousiasme en zijn toewijding om de entomologie te promoten. Wel zou hij soms wat meer los mogen laten. ‘Ik ben geen *control freak*, maar ik houd wel graag de touwtjes in handen,’ reageert Dicke. ‘Ik let erop dat er gebeurt wat we afgesproken hebben.’

TEGENWIND

Met zijn team won Dicke in 2006 de eerste Academische Jaarprijs, een wedstrijd van de KNAW en NRC Handelsblad voor de vertaling van toponderzoek naar een breed publiek. Met het prijzengeld van 100.000 euro kon hij het

insectenfestival *City of Insects* financieren. In eerste instantie wilden de entomologen een boek maken, maar dat vond de jury te traditioneel. Dat stimuleerde Dicke om verder te denken. Hij stelde een publieksfestival voor over insecten – een week lang. Jurylid Piet Borst was sceptisch: hij dacht dat de entomologen geen breed publiek zou bereiken. ‘Hoogstens een enkele hospita’, voegde hij daar wat smalend aan toe. Dicke: ‘Als iemand zegt “dat ga je niet redden”, dan zie ik dat als een uitdaging.’ Uiteindelijk kwamen er twintigduizend mensen naar de insectenweek.

Dat kenmerkt Dicke. Bij tegenwind, gaat hij harder trappen. Wie iets van Dicke gedaan wil hebben, zal moeten zeggen dat het hem niet gaat lukken. Dan zet je hem op scherp. Tegenwind kreeg hij al bij zijn promotie, waarin hij – achteraf bezien – een nieuw vakgebied ont-sloot. Hij ontdekte dat een plant die wordt aangevreten door een mijt, een geurstof maakt die vijanden van die mijten lokt; waardoor de planteneter zelf wordt opgege-ten. Dat was een volkomen nieuw idee: planten beschermen zich tegen vraat door te communiceren.

Eigenlijk beweerde Dicke dat planten kunnen praten. Velen waren kritisch en stelden alternatieve verklaringen voor. Bijvoorbeeld: zou die geurstof niet kunnen komen van de poep van de planteneter? Het kostte hem vijf jaar aan controle-experimenten om zijn idee geaccepteerd te krijgen. ‘Die discussie heeft me verder geholpen’, vertelt Dicke nu.

Dat vernieuwende idee van toen is nu bijna een paradigma geworden. Dicke krijgt weleens artikelen ter beoordeling toegestuurd die zo'n interactie tussen andere planten en insecten beschrijven. Volgens Dicke trekken ze soms wel heel snel conclusies en dan is hij het die vraagt om controle-experimenten. Want tegenwind helpt de wetenschap verder, zo weet hij.

INSECTEN EN MAATSCHAPPIJ

Marcel Dicke en Arnold van Huis organiseren van 9 januari tot 27 februari voor de elfde keer de serie lezingen Insecten en maatschappij. Op 16 januari ging het over insecten als verspreiders van ziektes (malaria, Lyme), de andere lezingen belichten de positieve kanten: insecten als bestuivers, als speelgoed, als eten, als filmsterren in Hollywood en als inspiratiebron voor architectuur en spionage.

2000. Gak-gak: familie-bezoek. Jaarlijks komen al 50.000 soortgenoten uit Noord-Europa overwinteren.

2001. Ganzenjacht wordt verboden. Boeren krijgen schade voortaan vergoed. Da's een meevaller. Waggel vier plaatsen vooruit.

De jagers vrezen imagoschade en trekken zich terug uit het overleg. De G8 wordt G7. Jippie. Waggel naar 49.

Kosten van wint ganzenhangple rijzen de pan ui foerageergebier LEI het goedkoop plekken terug.

2012. Gans overleeft aanslag van een jager: een Wageningse zender heeft de kogel opgevangen. Geluksvogel! Ga drie plaatsen vooruit.

2005. Je krijgt speciale foerageergebieden. Rustig overwinteren met een gegarandeerd gedekte tafel. Hier is het genieten, sla een beurt over.

Op Texel toont Alterra aan: jagen helpt niet. Alleen door vangen en vergassen vermindert het aantal ganzen. Even pauze, sla een beurt over.

2009. Volgens Alterra speel je vals: vier op de tien ganzen overwintert buiten de opvanggebieden. Dom gansje: wacht tot een andere speler voorbij komt.

Tot 1900. Je overwintert graag in Nederland. Het klimaat is mild, er is veel water en gras. Vlieg drie plaatsen vooruit.

Jaren '90. Je maakt vijanden. Boeren balen van schade aan grond, gras en gewassen. Je mag worden bejaagd. Eigen schuld: loop zes plaatsen terug.

20 19

terse kken
it. Stoppen met de
den is volgens het
opste. Drie

2013. Teveel weerstand tegen vergassen: akkoord wordt opgeschort. Kus de dobbelsteen en gooi nog een keer.

Coalitie van boeren, natuurbeschermers, overheden en jagers wil aantal zomerganzen terugbrengen van 280.000 naar 100.000. Slik! Terug naar 30.

1975. Al honderd broedparen. Gezellig.

60

Provincies en G7 komen tot een ganzenakkoord. Het vergassen van 350.000 ganzen kan beginnen. Ga terug naar af...

1961. Na een halve eeuw broed je weer in ons land. Plant je voort, gooi nog een keer.

2010. Hoe maak je ganzen massaal en vogelvriendelijk af? Vergassen, adviseert Livestock Research. Maak dat je wegkomt. Spring naar 34.

Je hebt een persoonlijkheid! Bij het foerageren heb je voorlopers en meelopers, aldus de universiteit. Kies maar: nog een keer gooien of vier plaatsen vooruit.

1950. De IJsselmeerpolders ontstaan: een luilekkerland. Bedankt meneer Lely.

1910. De grauwe gans sterft uit als broedvogel. Ga terug naar start...

Duurzaam aan de top

Hoe meet je duurzaamheid? Bedrijven, ngo's en wetenschap werken daar samen aan in wat The Sustainability Consortium heet. Wageningen UR is sinds een jaar het Europese bruggehoofd van deze wereldwijde club. Tijd voor een introductie.

tekst: Roelof Kleis / illustratie: Yvonne Kroese

TSC is een belangrijke ontwikkeling. Sinds de uitverkiezing van Wageningen UR als Europees coördinatiecentrum laat Aalt Dijkhuizen geen gelegenheid passeren om dat te verkondigen. Uit onverdachte hoek kwam in december bevestiging. *Scientific American* riep TSC uit als één van de tien *World Changing Ideas* van 2012. *Game changers* die het 'onmogelijke mogelijk kunnen maken', volgens het tijdschrift. Koen Boone (LEI) leidt het team dat TSC in Europa coördineert. Zijn verhaal aan de hand van zeven steekwoorden.

METEN

Het TSC wil dat consumentenproducten duurzamer worden. Meetbaar duurzamer. Centraal staat daarom de ontwikkeling van een meetsysteem dat duurzaamheid per productcategorie vertaalt in indicatoren. Meetbare cijfers dus. Met die richtgetallen kunnen inkopers en toeleveranciers met elkaar in de slag. Wereldwijd op basis van dezelfde 'taal'. In de praktijk komt het er op neer dat TSC per categorie producten de duurzaamheid in kaart brengt op basis van de beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Boone: 'We zoeken uit welke aspecten op gebied van duurzaamheid er spelen, in welke mate en wat voor kansen er liggen voor verbeteringen. En niet op een enkel onderdeel, maar in de hele keten. Op basis van dat dossier worden indicatoren opgesteld. Voor de eerste groep van zeventig productcategorieën is dat inmiddels afgerond. Walmart werkt daar nu mee in de gesprekken met toeleveranciers. Ook in Europa gaan winkelketens ermee aan de slag. Ahold start binnenkort in ons land met een pilot.'

SPEELGOED

Verpakkingen zijn een bron van ergernis en verspilling. Vooral verpakt speelgoed is berucht. Heb je je dochter net die mooie pop cadeau gedaan, wil dat ding niet uit de doos. Ingesnoerd met talloze ijzeren draadjes. Ergerlijk, maar ook verspillend. Walmart sprak er de toeleveranciers op aan en het probleem werd opgelost, vertelt Boone. Peanuts? Mooi niet. Jaarlijks bespaart het bedrijf een hoe-

veelheid ijzerdraadjes waarmee je acht keer de aarde kunt omspannen. De macht van de grote aantallen. 'Omdat Walmart zo gigantisch veel verkoopt, is het milieueffect toch groot. Het gaat dus om relatief eenvoudige dingen, juist omdat er nog zoveel te verbeteren valt.'

KEURMERK

Leidt het werk van TSC tot een nieuw keurmerk? Nee en ja. Het TSC is in de eerste plaats een 'bedrijvending'. Oftewel *business-to-business*, in managersjargon. Daar valt wat duurzaamheid betreft volgens Boone op korte termijn het meeste te halen. Toeleveranciers en winkels die elkaar aanzetten tot duurzamer produceren. Maar de aangesloten winkels kunnen er naar de klant wel hun voordeel mee doen. Boone: 'Walmart wil op basis van onze indicatoren een duurzaamheidsscore tussen 1 en 100, een soort gewogen gemiddelde, op hun producten zetten. Dat kan, maar het is een actie van een individueel lid. Zo'n score volgt niet automatisch uit onze indicatoren. Een retailer wil zich graag onderscheiden naar de consument.' Uiteindelijk is communicatie naar de consument volgens Boone wel het doel van TSC. 'Maar de kans dat we een keurmerk gaan introduceren dat aangeeft welke producten duurzaam zijn en welke niet, is zeer klein.'

LIDMAATSCHAP

TSC is in 2009 gestart op initiatief van Walmart. Op dit moment zijn er wereldwijd 107 leden, waaronder reuzen als Tesco, Disney, BASF, Coca-Cola en L'Oréal. In ons land zijn DSM, Unilever, PRE Consultancy, Grodan (steenwolleverancier) en Ahold lid. Maar ook ngo's als het WWF en People 4 Earth, met hoofdkantoren in ons land. Ahold heeft volgens Boone ambitieuze plannen met TSC en brengt die binnenkort naar buiten. Boone hoopt dat Ahold in ons land en Europa als vliegwiel gaat fungeren. Zoals Walmart dat in de Verenigde Staten is.

DILEMMA

Ieder bedrijf, instelling of organisatie met het hart op de duurzame plek, kan lid worden van TSC. Toch was het

even slikken toen onlangs een producent van tabakswa- ren interesse toonde. Een stevige interne discussie volgde. Het TSC kijkt namelijk niet alleen naar milieuaspecten, maar ook naar sociale aspecten zoals gezondheid. ‘En wat voor opties voor verbetering zijn er als eigenlijk de beste optie is om het bedrijf te sluiten?’ vat Boone het dilemma samen. Maar waar ligt de grens? Mag bijvoorbeeld Heineken dan ook geen lid worden? Jawel dus. Alcohol is niet per definitie slecht, legt Boone uit. ‘Het hangt van het gebruik af.’ De tabaksgigant haakte overigens zelf af.

EXCLUSIEF

Lid worden van het TSC is niet gratis. Grote bedrijven betalen 100.000 dollar, de kleinere 25.000 dollar per jaar voor een eersterangs lidmaatschap. Tegenover die bedragen staat nu nog exclusieve kennis over duurzaamheid. En invloed. Dat telt. Maar Boone erkent de kritiek dat de TSC-kennis algemener toegankelijk zou moeten zijn. ‘Ik zou onze kennis het liefst open willen stellen, zodat iedereen kan zien wat we doen, ons kan controleren en kan profiteren van onze kennis.’ TSC werkt daarom aan een manier om minder afhankelijk te worden van lidmaatschapsgeld. Door subsidies bijvoorbeeld, of door aan te

kloppen bij instellingen als de PostcodeLoterij of de Gates Foundation. Het ministerie van Economische Zaken is overigens al over de brug gekomen. Het budget voor Wageningen UR is de komende jaren daardoor in een klap verdubbeld van een half naar een miljoen euro.

PRESTIGE

Sinds anderhalf jaar is Wageningen UR het Europese hoofdkwartier van het TSC. Als lid van de *board of directors* van TSC zit Aalt Dijkhuizen aan tafel met kopstukken van Walmart, DSM, Mars, WWF en Unilever. Maar wat hebben we daar nou aan? Heel veel, vindt Boone. Prestige bijvoorbeeld. ‘Het TSC is een wereldwijd netwerk van toonaangevende bedrijven. Dat straalt op ons af. Je maakt deel uit van een groot netwerk van bedrijven, ngo’s en universiteiten. Heel veel Wageningers zijn op de een of andere manier bezig met duurzaamheid. Het is voor ons heel makkelijk om contacten te leggen tussen onderdelen van Wageningen UR en bedrijven die iets met duurzaamheid willen. Het levert dus opdrachten en geld op. Je kunt er bij je acquisitie aan refereren dat we intensief samenwerken met allerlei wereldpartijen.’

De eenzame helft

Steeds meer internationale medewerkers nemen hun partner mee naar Wageningen. Maar zonder het natuurlijke sociale netwerk van een baan, duurt het vaak lang voordat ze zich thuis voelen. 'Wageningen heeft niet zoveel leven. Als je niet werkt, ben je wel een beetje alleen.'

tekst: Alexandra Branderhorst / foto: Guy Ackermans

‘We wisten van tevoren dat het uitdagend voor mij zou worden in Nederland’, zegt María Eugenia Maldonado Hernández. De 36-jarige Mexicaanse ontmoette negen jaar geleden haar Nederlandse man in Mexico, toen zij onderzoek deed voor haar master sociale antropologie en hij voor zijn promotie. Het stel trouwde en bleef nog vier jaar in Mexico City. Daarna voerde zijn wetenschappelijke carrière hen via de Verenigde Staten naar Wageningen. Daar wonen ze sinds augustus 2012.

’s Ochtends ontbijt Maria met haar man, dan doet ze boodschappen, op de fiets. In de middag volgt ze Nederlandse taalles, of doet ze vrijwilligerswerk bij het asielzoekerscentrum, eens per week gaat ze naar flamencoles. En ze leest veel. Het is voor het eerst dat Maria geen baan heeft. ‘Ik heb altijd gewerkt, een eigen inkomen gehad, eigen vrienden. Met werk integreer je snel, je leert mensen kennen, evenals de taal en cultuur. Ik geef niet om status, maar ik wil mezelf graag blijven ontwikkelen.’

Van links naar rechts: Muna, Gabriela en Maria Eugenia

Daarom vind ze het frustrerend dat ze niet makkelijk werk kan vinden. ‘Vroeger leefden we in Mexico City, een hectische, bruisende stad vol leven, kunst, cultuur, lekker eten en nachtleven. Wageningen heeft niet zoveel leven. Als je niet werkt, ben je wel een beetje alleen’, geeft ze toe.

EXOTISCHE OORDEN

Haar ervaring staat niet op zichzelf. ‘Steeds meer medewerkers en studenten uit het buitenland nemen hun partner mee’, vertelt Marijke Bouma, beleidsmedewerker corporate HR. In 2011 kreeg de Corporate HR afdeling *International Advice & Support* in totaal zestig aanvragen van medewerkers van buiten de EU om de partner mee te nemen. Daarnaast zijn er, zoals in het geval van Maria, nogal wat Wageningse wetenschappers die in exotische oorden een buitenlandse partner vonden.

Voor internationale partners van medewerkers is het niet makkelijk om in Nederland te integreren, legt Bouma uit. ‘Het beeld dat uit onderzoeken naar voren komt, is dat expats Nederlanders open, vriendelijk en behulpzaam vinden. Maar na afloop van de werkdag is het einde verhaal. Het is hier niet vanzelfsprekend om met je collega’s te gaan sporten of samen naar de kroeg te gaan.’

Nederland is een moeilijk land voor partners vanwege cultuurverschillen, zegt ook Astrid van den Heuvel, beleidsmedewerker interne internationalisering. ‘Nederlanders zijn vrij individualistisch. Maar als de partner en het gezin niet happy zijn, blijven de medewerkers ook niet lang.’

HUISKAMERAVOND

Om partners zich sneller thuis te laten voelen in Nederland, organiseren Van den Heuvel en Bouma maandelijkse ontmoetingen. Ze keken de kunst af bij de TU Eind-

‘Na het werk is het einde verhaal. Het is hier niet vanzelfsprekend om met je collega’s te gaan sporten of samen naar de kroeg te gaan.’

hoven, die al twee jaar succesvolle huiskameravonden voor partners houdt. Op de eerste bijeenkomst in Wageningen, in juni 2012, kwamen elf mensen af. Maar inmiddels heeft het ‘partnernetwerk’ 27 deelnemers uit 14 landen, waaronder Bangladesh, Mexico, China en Zuid-Korea. Het merendeel bestaat uit vrouwen (21).

‘Sommige deelnemers waren eerst wat afwachtend, maar komen nu helemaal los. Ook ontstaan er vriendschappen, en mensen nemen initiatieven om samen te koken of te sporten’, rapporteert Van den Heuvel. De bijeenkomsten hebben een informatief ochtendprogramma, bijvoorbeeld over de gezondheidszorg, de Nederlandse taal of werk zoeken. Na een gezamenlijke lunch in het Restaurant van de Toekomst is er ’s middags een culturele of sportieve activiteit zoals een historische stadswandeling, een rondleiding op de campus of een bezoek aan een kunsttentoonstelling of de bibliotheek.

BUREN

Maria is dankbaar voor het partnerprogramma. ‘De informatie over onderwerpen als werken in Nederland is behulpzaam en het is heel fijn om mensen te ontmoeten die in dezelfde situatie zitten. Ik heb er een Spaanssprekende vriendin leren kennen met wie ik samen dingen onderneem.’

Ook Muna Udas (36) uit Nepal heeft er vrienden gemaakt, waaronder een Engelse, een Duitse en een Indiase. ‘Mijn echtgenoot is ook heel blij, omdat ik een groot deel van de tijd alleen thuis ben.’ Haar man werkt namelijk voor het Centre for Development Innovation en zit veel in het buitenland. Muna, die nu een jaar in Nederland is, is dan alleen met hun 8-jarige dochter en 3-jarige zoon. Ze heeft dagelijks contact met haar familie in Nepal via Skype. Verder is erg close met haar burens, die kinderen

hebben in dezelfde leeftijd. ‘Ze helpen met van alles en regelmatig eten we samen lunch of avondeten.’

Haar man heeft een contract tot 2015, ze wil misschien Nederlands gaan leren. ‘In Nepal was ik gelukkig, maar hier ben ik ook gelukkig. Mijn man doet het goed hier, dat voel ik ook.’

BLIJVEN GROEIEN

Gabriela Ignacio (32) uit Argentinië woont al meer dan drie jaar in Wageningen. Haar man was hier al een jaar, terwijl zij haar studie Computer System Engineering in Argentinië afrondde. Tijdens haar eerste maanden in Wageningen poetste ze met een taal cursus haar Engels op en deed freelance klussen voor Argentijnse bedrijven. Daarna vond ze snel werk als *system engineer* bij een Wageningse bedrijf dat software ontwikkelt voor onderzoek naar menselijk en dierlijk gedrag. ‘Het is een leuk bedrijf met een goede sfeer. Voor mij is dit de beste manier om te integreren, ik woon tegenwoordig zelfs Nederlandstalige vergaderingen bij.’

Maar het sociale leven in Nederland valt haar tegen. Gabriela: ‘In Argentinië is het veel makkelijker om nieuwe mensen te ontmoeten. We eten weleens met collega’s van mijn man, maar dat moet je plannen en gebeurt niet vaak. Verder heb ik bij de Nederlandse taal cursus een Venezolaanse vriend leren kennen.’

Haar man promoveert deze maand, hun volgende stap is nog onduidelijk. ‘We volgen zijn carrière, omdat het voor mij veel makkelijker is om werk te vinden. Zolang ik beroepsmatig kan blijven groeien, vind ik dat prima.’ Bovendien wil Gabriela best naar een land waar de zon vaker schijnt. ‘We zijn niet gehecht geraakt aan Nederland, misschien omdat we hier niet zoveel mensen hebben leren kennen.’

PARTNERS ONTMOETEN ELKAAR

Elke eerste vrijdag van de maand is er een ontmoetingsbijeenkomst voor partners van internationale medewerkers en studenten. Partners kunnen dan ervaringen uitwisselen en meer te weten komen over Nederland. De bijeenkomsten zijn van 10.00 tot 14.30 uur in het gebouw Impulse op de campus. Partners kunnen zich opgeven door een mail te sturen naar Astrid van den Heuvel, astrid.vandenheuvel@wur.nl, of ‘Join’ de coming event op de Facebookpagina ‘Wageningen UR Partner Network’.

HALLO...?

De basisbeurs wordt vanaf 2014 echt vervangen door een sociaal leenstelsel. Met een brief aan de Tweede Kamer bevestigde minister Bussemaker vorige week dit plan uit het regeerakkoord. Ook de ov-jaarkaart wordt versoerd. Studentenorganisaties staan op hun achterste benen, maar de doorsnee student houdt het bij gemopper. Hebben studenten zich al neergelegd bij de maatregelen?

tekst: Rob Ramaker en Linda van der Nat / foto: Suzanne Overbeek

Wouter-Jan van Roosmalen

Lid studentenraad (VeSte)

‘Voordat we actie gaan ondernemen willen we wel eerst weten waartegen we protesteren. Er is nog totaal geen duidelijkheid over wat het leenstelsel inhoudt, hoe sociaal het precies wordt. De landelijke organisaties zijn nog volop in gesprek met de regering en zolang er een dialoog is, ga je niet protesteren. Je wilt natuurlijk niet je kruit al verschoten hebben.

Of er op termijn een grote demonstratie komt op het Malieveld durf ik te betwijfelen. Je zag bij de acties tegen de langstudeerboete dat daar ook veel relschoppers op af komen. Dat is niet goed voor het imago van studenten. Maar als het op een Malievelddemonstratie uitkomt zal VeSte zeker proberen om zoveel mogelijk Wageningse studenten daarheen te krijgen. **Ik was er juist trots op dat ik de vorige keer ging protesteren.**’

Eva Thuijsman

Tweedejaars Biologie

‘Het viel mij ook al op dat er geen initiatieven komen vanuit studentenverenigingen en -vakbonden. Zelf zou ik graag meedoen als er acties worden georganiseerd, want als eenzame student kun je niet veel doen.

Maar ik organiseer zelf dus ook niets, eigenlijk wel slecht van mij.

Met medestudenten heb ik het er wel over hoe vervelend de plannen zijn voor studenten die na ons komen. Het liefst zou ik laten zien dat we het er niet mee eens zijn – ook al treft het ons niet. **Een zichtbare demonstratie lijkt me het meest effectief.** Dus met een grote groep mensen de-

monstreren, met spandoeken: dat geeft een goed signaal af. Ondertussen hoop ik dat de vakbonden nu achter de schermen lobbyen.’

Martijn van Gerven

Eerstejaars Voeding & gezondheid:

‘Ik denk dat studenten nu rustiger zijn omdat de langstudeerboete niet doorgaat. Die drieduizend euro erbij klonk schokkend, maar eigenlijk is de huidige maatregel nog duurder. Zodra het sociaal leenstelsel echt wordt ingevoerd, komen studenten waarschijnlijk weer in opstand. Ik denk dat ouderwets actievoeren dan wel helpt. Je zag bij de acties tegen de langstudeerboete ook dat de staatssecretaris kwam en dat er veel media-aandacht was.

Als er protesten komen, ga ik mee naar het Malieveld maar alleen omdat mijn ouders ernaast wonen. Anders bleef het waarschijnlijk bij het tekenen van petities. Voor mij heeft de maatregel de eerste jaren ook geen effect: ik houd mijn beurs en voor mijn master heb ik nog genoeg tijd hierop in te spelen. Als de plannen mij direct zou treffen, dán zou ik sowieso gaan protesteren.’

Kai Heijneman

Voorzitter LSVb

‘Studenten hebben zich er nog niet bij neergelegd. Nadat dit bericht naar buiten kwam is bij ons het aantal mailtjes en telefoontjes weer opgelaaid. Maar het is nog veel te vroeg om al te speculeren over een

grote actie. **We willen eerst afwachten wat er uit de Kamerdebatten komt en in hoeverre de minister bereid is te onder-**

Malieveld 2011: de laatste grote studentendemonstratie.

handelen. Dat is nog echt koffiedik kijken. Bij de langstudeerboete werden de massale protesten en de verontwaardiging vooral veroorzaakt door de oneerlijkheid rondom de invoering. Dat zal hier nu ook zo zijn. Als het wetsvoorstel oneerlijk is of wanneer er fouten in staan, dan zullen studenten en scholieren zeker van zich laten horen.'

Ilse Kornegoor

Tweedejaars Biologie

'Ik heb me niet erg in dit thema verdiept. De langstudeerboete is immers ook plotseling verdwenen en ik wilde dus eerst even afwachten. Ik ben wel tegen de afschaffing van de basisbeurs. Iedereen moet de kans krijgen om te studeren. Bovendien moeten mensen straks verplicht lenen, terwijl ik het liefst zonder schuld zou afstuderen. En het is nu al lastig om niet te lenen. Ik vind wel dat we actie moeten voeren als de plannen ingevoerd gaan worden. Er worden zoveel studenten door getroffen. **Bovendien hebben de acties tegen de langstudeerboete ook gewerkt. Al moet ik bekennen dat ik er toen niet bij was.** Ik weet eigenlijk niet meer precies waarom, maar volgens

mij was ik er toen niet zo mee bezig omdat de plannen mij niet raakten.'

Thijs van Reekum

Voorzitter Interstedelijk Studenten Overleg (ISO)

'Mijn ervaring is dat het doorgaans lastig is om studenten op de been te krijgen wanneer een maatregel hen niet direct raakt. Het probleem met het sociaal leenstelsel is dat studenten die in 2014 aan een nieuwe studie beginnen ermee geconfronteerd worden. Dat zijn nu nog scholieren. Het is moeilijk om huidige studenten er van te overtuigen dat ze niet voor zichzelf op het Malieveld moeten gaan staan, maar voor hun medestudenten.

Keihard protesteren heeft nu geen zin. **Het lijkt erop dat het sociaal leenstelsel een politieke realiteit wordt.** Dan kunnen wij wel heel hard 'nee' roepen, maar het gevolg is dat we dan straks een hele defensieve minister tegenover ons hebben zitten. Dan bereik je niks. Het is beter om af te wachten wat de daadwerkelijke invulling wordt. Daarom zijn we nu achter de schermen volop bezig om daar invloed op uit te oefenen.'

FIETS HEM ERIN

Tuurlijk zijn we van goede wil. Maar we hebben ook wel eens haast. Vaak. En dan zetten we onze fiets graag dicht bij de ingang van de uni. Buiten het rek. Waardoor anderen hun fiets klemgezet terugvinden. Irritatie, ergernis. Je kent het wel. Met schilderingen op de tegelstoep hoopt de leiding van De Leeuwenborch iets aan het probleem te kunnen doen.

FOTO: ROB GOOSSENS

Studenten lijken zich nog niet erg te storen aan de nieuwe verbodstekens.

De conciërge van de Leeuwenborch, Jork de Vries, snapt de beweegredenen wel waarom studenten hun fiets dubbel parkeren. 'Studenten komen op de allerlaatste minuut, zo ben ik ook. Dan zetten ze het liefst hun fiets vooraan. Ze willen niet zoeken naar een plekje.' Jammer, vindt hij, want in de rekken wat verder naar achteren is vrijwel altijd nog meer dan genoeg ruimte.

Studente Nadië Tubben herkent het fietsenprobleem, hoewel het volgens haar vooral aan de capaciteit van de stalling ligt. 'Er zijn altijd te weinig plekken. Het is getouwtrek met je fiets om hem eruit te krijgen, waardoor je fiets beschadigt.'

Wat de reden ook zijn moge: het blijkt lastig om het gedrag van

studenten te veranderen. De traditionele bordjes met de tekst 'fietsen buiten de rekken worden verwijderd' bieden in elk geval geen oplossing. Medewerkster Marja Slingerland weet wel waarom. 'Iedereen weet inmiddels wel dat die bordjes onzin zijn. Fietsen worden nooit verwijderd.'

DWEILEN MET DE KRAAN OPEN

Nieuwe teksten die op de tegel zijn aangebracht stellen dan ook geen sanctie meer in het vooruitzicht. 'Verboden fietsen te plaatsen', zo

luiddt de vermaning. Of het helpt is nog onduidelijk. De afgelopen weken lag er veel sneeuw waardoor de afbeeldingen onzichtbaar waren. Nadië heeft zo haar twijfels. Zij zou eerder de paaltjes voor de fietsstallingen hebben weggehaald om daar extra plekken van te maken. 'Niemand trekt zich toch wat van die afbeeldingen aan, net als ik. Geen plek is geen plek.' Ook de conciërge weet het zo net nog niet. 'Het is dweilen met de kraan open, maar laten we het hopen dat het werkt.' **Ⓜ MvdH**

ARGO ONTRAFELT SLEUTEL TOT SUCCES

Wie? Madeleen Brouwer

Wat? PR-commissaris van de Argo Lustrum symposiumcommissie

Waar? De roeivereniging viert dit jaar haar honderdjarig bestaan, onder meer met een symposium

Een sportvereniging die een symposium organiseert. Dat hoor je niet vaak!

'Nee, we hebben het even nagekeken en het lijkt erop dat Argo nog niet eerder zoiets heeft georganiseerd. We hebben vier verschillende sprekers uitgenodigd die gaan vertellen wat volgens hen de sleutel is tot succes, in de (roei)topsport. Het is in de eerste plaats een thema gerelateerd aan sport, maar wij denken dat wat ze vertellen ook op andere vlakken toepasbaar is. Op je carrière bijvoorbeeld. De sprekers zullen onder andere ingaan op de rol van mentale aspecten, voeding, coaching en die van de atleet zelf. Daarnaast is het voor de bezoekers natuurlijk leuk om te zien waar je als oud-Argonaut terecht kan komen: dagvoorzitter Gerrit Hiemstra is bijvoorbeeld een oud-Argonaut.'

Hoeveel mensen verwacht je?

'Een stuk of tweehonderd. Dat zullen met name leden en oud-leden zijn, maar hopelijk ook andere studenten en Wageningers. De betrokkenheid van oud-Argonauten is erg groot, dat is mooi om te zien. De sprekers op het symposium zeiden ook direct 'ja' toen we hen hiervoor vroegen. Na afloop is er nog een kunstveiling, onder leiding van Alexander Pechtold. Hij veilt een viertal werken speciaal gemaakt voor het lustrum. Helaas heeft hij nooit geroeid bij Argo.' **Ⓜ LvdN**

Forum Morgana

Lunchende studenten keken maandag verbaasd op. Opeens klonk er Arabische muziek en danste een schone uit Duizend-en-een-nacht een zwoele buikdans. Te zien aan de hunkerende blikken op de achtergrond bood het een fraaiere aanblik dan toezien hoe geuwende studiegenoten hun bammetjes oppeuzelen. De stunt bleek georganiseerd door AIESEC. Met hun Nour-project willen ze meer begrip creëren tussen het Westen en de Arabische wereld. Deze relatie staat sinds de aanslagen op het World Trade Centre onder druk. Deze zomer vertrekken daarom 25 getalenteerde studenten voor een zomerproject naar het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Interesse? Inschrijven kan nog tot 4 februari. **Ⓜ RR, foto RG**

Veste wil dat studenten om Bornsesteeg heen fietsen

Oversteken op het kruispunt bij de Bornsesteeg is risicovol. Dagelijks persen honderden studenten en automobilisten zich langs de verkeerslichten, waarbij er lange files ontstaan. Dat is vragen om problemen, vindt studentenraadspartij VeSte.

Ernstige ongelukken zijn er nog niet gebeurd, maar er ontstaan wel gevaarlijke situaties, weten de studentvertegenwoordigers. 'Mensen staan al een tijd te wachten, zijn te laat voor college en fietsen op een gegeven moment misschien toch door rood', aldus VeSte-raadslid Anneriek Simons.

Daarom organiseert de studentenraad in de week van 18 maart een kruispunctactie. In die week leiden leden van de studentenraad de fietsers via een andere weg naar de universiteit. Fietsers die vanaf Asserpark en Leeuwenborch komen, worden naar het Thymospad gestuurd. Fietsers uit het centrum worden omgeleid rechtdoor bij de rotonde op de Rooseveltweg, langs Dijkgraaf en Akkermaalsbos. 'Een omweg is het nauwelijks te noemen,' zegt Anneriek. 'Het is ongeveer 200 meter meer, maar omdat je de

Lange rijen voor het stoplicht aan het begin van de Bornsesteeg.

drukte bij de verkeerslichten ontwijkt ben je toch eerder op college.'

GEWOONTEDIER

VeSte hoopt met de actie studenten meer bewust te maken van de alternatieven. 'Studenten zijn gewoontedieren, ze doen wat ze altijd

doen. Door hen andere routes aan te bieden, passen ze hun gedrag misschien aan en nemen ze een andere weg. Daardoor wordt het kruispunt een stuk minder druk tijdens de spits.' Maar de actie dient vooral om bij de gemeente en de universiteit aan te dringen

op een oplossing voor het probleem. 'We hebben dit al regelmatig bij hen aangekaart, maar ze wijzen voortdurend naar elkaar en werken niet constructief samen aan een oplossing. Studenten, scholieren en automobilisten zijn daar de dupe van.' **LvdN**

Onterechte boete voor onverzekerde buitenlandse student

Veel buitenlandse studenten krijgen ten onrechte een boete omdat ze in Nederland geen zorgverzekering hebben. De Partij van de Arbeid is bezorgd en heeft Kamervragen gesteld.

Al vijftienduizend internationale studenten zijn gesommeerd een zorgverzekering af te sluiten, schrijft *Transfer*, het tijdschrift voor internationalisering van het hoger onderwijs. Het blad benaderde acht hogescholen en univer-

siteiten, waaronder Wageningen, en concludeert dat sommige studenten hier niet meer willen studeren vanwege problemen met de Nederlandse zorgverzekeringswet.

Wat is er aan de hand? Sinds 2006 moet iedereen die in Nederland woont of werkt een basisverzekering afsluiten. Voor buitenlandse studenten onder de dertig is toen een uitzondering gemaakt, omdat zij thuis vaak al een verzekering hebben die ook hier voldoende dekking biedt. Maar, zodra ze

geld gaan verdienen met een bijbaan of stage moeten buitenlanders wel een Nederlandse verzekering afsluiten.

350 EURO

De problemen begonnen in 2011, toen het College voor Zorgverzekeringen (CVZ) actief mensen ging opsporen zonder basisverzekering. Maar omdat het CVZ niet kan zien wie student is zonder bijbaan, krijgt een grote groep buitenlandse studenten onterecht een boete van

350 euro op de mat. Bezwaar aantekenen kan, maar levert veel gedoe op. Bovendien is het ingewikkeld voor wie geen Nederlands spreekt.

Door dit alles zou Nederland minder aantrekkelijk worden voor buitenlandse studenten. PvdA-parlementariërs Mohammed Mohandis (Onderwijs) en Lea Bouwmeester (Zorg) willen daarom van het kabinet weten hoe studenten die geen Nederlandse verzekering nodig hebben, uit de CVZ-systemen gefilterd kunnen worden. **HOP**

KRIJG NOU TIETEN

Victoria's Secret neemt een radicale stap: alle bh's worden groen. Of groener. Na een campagne van Greenpeace verbant het bedrijf toxische stoffen uit haar ondergoed. Ironisch genoeg bevatten die nu soms ftalaten, die in verband worden gebracht met verstoringen aan het endocriene systeem. Waardoor meisjes bijvoorbeeld eerder borsten krijgen.

SPERMA

Studenten, doneer je sperma! De vruchtbaarheidskliniek van de Katholieke Universiteit Leuven roept studenten en personeel op om sperma te doneren. Dat er meer sperma nodig is heeft vooral te maken met het feit dat de kliniek ook lesbische stellen behandelt. De riant vergoeding van vijftig euro kunnen de studenten mooi in eigen zak steken.

WC PAPIER

Je handtekening zetten voor ontvangst van een stuk wc-papier en de wc-rol daarna weer netjes inleveren. De leerlingen op de Mahanoy Area High School in het Amerikaanse Pennsylvania zijn er vast niet blij mee. De jongenstoiletten werden daar steeds volgepropt met wc-papier. Rector Thomas Smith wil de leerlingen een lesje leren en bedacht deze bijzondere maatregel.

GEZELLIG

In de Ierse provincie Kerry mag je sinds kort na 2 of 3 pullen bier de auto te pakken. De plattelandsbewoners wonen afelegen en moeten de auto nemen om naar de kroeg te gaan. De regel moet voorkomen dat mensen dan maar thuis in hun eentje gaan drinken. Dat zou depressies of zelfmoord tot gevolg kunnen hebben. Op 21 januari ging Kerry akkoord met het versoepelingsvoorstel van wethouder Healy-Rae. Hij is trouwens ook kroegbaas.

Studenten geweerd door woningstichting

Sinds 1 januari verhuurt Woningstichting Wageningen geen huizen meer aan studenten – wel mogen ze zich nog inschrijven. De stichting wil hen niet langer huisvesten in woningen bedoeld voor werkende jongeren. Een onterechte maatregel, vindt VeSte en beraadt zich op eventuele stappen.

Vanaf 2011 verdeelt de Woningstichting niet 8 maar 20 procent van haar huizen via loting. Wachtlijsten – 4 tot 5 jaar is een minimum – zijn niet langer bepalend en men loot op inschrijffnummer. 'Dit was bedoeld als impuls voor starters,' vertelt Marion Gorchach, hoofd Verhuur en verkoop. Werkende jongeren dus die niet gestuurd hebben en uit huis willen. 'Maar we zagen in toenemende mate studenten, zegt Gorchach, 'Toen hebben we gezegd: dit is te

gek, we zijn geen studentenhuisevester.'

Studentenfractie Veste reageert gepikeerd op de maatregel. 'Niet fair', is het oordeel van woordvoerder Anneriek Simons. Volgens haar is het oneerlijk om studenten 'categorisch uit te sluiten'. Ze begrijpt dat de woningmarkt niet goed is voor starters, maar: 'er zijn ook niet genoeg kamers voor alle studenten.'

LEEGSTAND

Idealis heeft studenten genoeg te bieden, werpt Gorchach tegen, en ze wijst op – tijdelijke – leegstanden op Edese locaties. 'We vinden ons ook in ons recht staan,' voegt ze daaraan toe. In het ondernemingsplan staat meermalen dat de stichting niet bestaat voor studenten.

'We vinden het niet netjes dat de maatregel niet duidelijk is gecommuniceerd,' zegt Simons. In-

geschreven studenten zijn meestal onwetend dat deze kans is afgesneden. Al staat de maatregel op de

'Het is oneerlijk om studenten categorisch uit te sluiten'

site en bij woningadvertenties. Het staat bovendien duidelijk in al het foldermateriaal, zegt Gorchach, bovendien: 'Wij hebben ook nooit naar studenten gecommuniceerd dat we ze wél zouden huisvesten.'

De Woningstichting verhuurt jaarlijks zo'n 350 huizen. Bij een telling in 2012 bleek hiervan zo'n 7 procent naar studenten te gaan. Dat leidde tot het besluit te monitoren. Gorchach schat dat al met al zo'n 60 tot 65 huizen verhuurd zijn aan studenten – zij mogen hier overigens gewoon blijven wonen. **RR**

EEN BEETJE DANSEN. Van houten klazen tot ervaren danseressen; iedereen was welkom op de jaarlijkse Dance Evening van sportstichting Thymos. Op het programma stonden onder meer workshops jazz, showdance, hiphop en paaldansen. In totaal kwamen er zo'n tweehonderd enthousiastelingen op de avond af. Marianne Benning,

voorzitter van Thymos, was blij verrast over dat aantal. 'Elk jaar komen er wel zo'n 150 á 200 studenten op deze activiteit af, maar vanwege het weer hadden we verwacht dat meer mensen thuis zouden blijven.' Gelukkig voor Marianne lieten de studenten zich niet door de sneeuw tegenhouden. **LvdN**

AFLEVERING 2 - MORTIERSTRAAT 14B <<

Spook

Willem-Jan zat al een halfuur onderuitgezakt op de bank. Op de achtergrond tetterde Matthijs van Nieuwkerk iets over de *hype du jour*, maar mentaal was hij weggezapt. Het nieuwe meisje woonde al weer drie weken op de zolderkamer, maar sinds de verhuizing had hij haar niet één keer gezien.

– ‘Bedankt nog voor de gezellige huisgenoot die je hebt geregeld,’ schreeuwde hij naar de kokende Derk. ‘Echt een tof wijf. Een pareltje.’ Hij voegde nog een spottend applausje toe voor de immer lichtgeraakte Derk.

– ‘Wat nou, man. Vera is echt een leuke meid. Waarschijnlijk is ze druk met een project, of zo.’

– ‘Bullshit, ze is er echt nooit. Ik heb haar nog nooit in de huiskamer gezien.’

– ‘Zozo, je zit dus eindelijk helemaal fulltime op de bank. Supergoed bezig jongen.’ Willem-Jan negeerde de sneer, drukte de tv uit en liep naar de bierkoelkast.

– ‘Ik zeg het je. Ze is weer precies zo’n spook als Berend. Ik hoopte dat we er eindelijk een gezellige huisgenoot bij hadden.’ Derk haalde zijn schouders op en zette de radio harder. Gesprek voorbij betekende dat. Terwijl Willem-Jan zijn pizza uit het plastic haalde, stroomde de keuken langzaam vol. Ondertussen ging beneden de voordeur open en kwam iemand lawaaiig de trap op. Net op het moment dat Willem-Jan wilde gaan kijken verscheen een hoofd bovenaan het trapgat.

– ‘Kijk,’ brulde hij. ‘Daar is de nieuwe.’ Alle blik-

ILLUSTRATIE: MEREL DE GRAAF

ken schoten naar de trap. Het is wel een leuk ding, dacht Willem-Jan, al leken de tweedejaars ieder jaar jonger. Even dacht hij dat ze rood werd van alle aandacht, maar ze gloeide echt.

‘Zo, je hebt wel een tripeltje te veel gehad,’ zei Willem-Jan.

– ‘Zo, wat heb jij gedaan?’ zei Derk verbaasd.

– ‘Borrel in de Vlaamsche Reus,’ mompelde Vera. Haar besneeuwde jas liet ze uitvallen terwijl ze

de kamer inwaggelde. Bij het neerploffen op de bank kroop haar truitje iets omhoog.

– ‘Zo, je hebt wel een tripeltje te veel gehad,’ zei Willem-Jan, terwijl hij zijn blik over het stukje huid tussen truitje en broek liet gaan. Vera sloot met een zucht haar ogen. ‘Alles draait,’ kreunde ze. Willem-Jan voelde ondertussen iets springerigs in zijn buik. Plotseling sprong ze weer op en rende naar het toilet. Toen niet veel later de genoten Belgische biertjes in de toiletpot belanden, barstte iedereen in de keuken in lachen uit.

– ‘Wat nou spook op zolder’, grijnsde Derk tegen Willem-Jan. ‘Ze is helemaal jouw type.’

Lees volgende keer hoe Vera's huisgenoot Bianca wordt getroffen door een dubbele kater

VeSte wil verlenging FOS

Studentenraadspartij VeSte vraagt de universiteit om dit jaar af te zien van de review van de FOS-regeling. Volgens VeSte zal een heroverweging van de regeling voor veel stress zorgen bij de studentenverenigingen.

De FOS-regeling biedt studentenbesturen een financiële compensatie voor de vertraging die de studenten oplopen door hun werk binnen de studentenvereniging. Dit geldbedrag is gekoppeld aan de basisbeurs. Elke twee jaar wor-

den de afspraken over de verdeling van het geld onder de loep genomen, maar VeSte zou graag zien dat de huidige afspraken nog een jaar doorlopen. VeSte-lid Wouter Jan van Roosmalen: ‘Door het mogelijk verdwijnen van de basisbeurs is er veel onduidelijkheid over wat er met de FOS gaat gebeuren. Iedere nieuwe afspraak die gemaakt wordt, kunnen we maar voor een jaar garanderen. Dat betekent dus een hoop stress voor studentenverenigingen, die veel tijd kwijt zijn met het verzamelen van

alle gegevens, voor een kortlopende regeling.’

SCHERPE RANDJES

De universiteit besluit binnenkort of er dit jaar een review van de FOS plaatsvindt. Volgens woordvoerder Simon Vink lijkt het echter inderdaad ‘niet zinnig’ om veel energie in de FOS-regeling te steken. ‘Als er dingen aangepast worden, geldt het maar voor een jaar. Het zullen dus geen grote veranderingen zijn.’

Ondertussen is VeSte druk in

gesprek met landelijke onderwijsorganisaties met het doel om invloed uit te oefenen op de voorwaarden van het sociaal leenstelsel. Wouter Jan: ‘Het liefst zouden we zien dat het leenstelsel er helemaal niet komt, maar als het toch doorgaat, dan willen we de scherpe randjes eraf halen. Wij maken ons hard voor een wetswijziging waarbij de FOS los staat van de basisbeurs. Als studenten niet meer gecompenseerd worden voor een bestuursjaar, zal niemand meer in een bestuur willen.’ **LvdN**

>> CULT

Wie? Popcultuur Wageningen **Wat?** Live muziek met OIIO, Koschka en Wolves Dressed in Sheep **Waar?** Impulse, gebouw 115 op de campus **Wanneer?** 21 februari en 21 maart **Kosten?** Gratis **Hoe?** Kijk op: popcultuur-wageningen.blogspot.nl

Eindelijk: hippe shit in Impulse

Tijdens de opening zag Impulse er nog niet uit als ontmoetingsplek voor de gehele academie. Veel bobo's en bedrijven maar geen studenten of een tap. Popcultuur Wageningen hoopt daar verandering in te brengen. Op 21 februari en 21 maart houden ze twee proefconcerten. Wees gerust, ze doen dan echt iets aan de corporate omgeving, zegt organisator Marjanne Zander. Tijdens eerdere concerten lukt het Popcultuur ook van een kale BBLTHK een intieme huiskamer te maken, met schemerlampen, Perzische tapijten en zacht licht. Ook qua muziek word het interessant. Op 21 februari speelt oude bekende OIIO. In september 2011 speelden ze hun akoestische indiefolk in een vol BBLTHK voor een enthousiast publiek. Zander verheugt zichzelf het meest op Koschka, een pianiste die tijdens haar optreden met een projector wordt beschenen door een beeldend kunstenaar. Mocht het een succes worden, dan komen er 'een paar keer per jaar' optredens in Impulse. En hoewel ze het nog niet helemaal kan beloven, moet het wel goed komen met die biertjes, tap of geen tap. **RR**

Koschka

>> HET ECHTE WERK

KROKETTEN UIT DE 'DUTCH TOKO'

Wie? Elise Mennes, Master Nutritional Physiology & Health Status **Wat?** Onderzoek naar het effect van veroudering op vetmetabolisme **Waar?** University of Guelph, Ontario, Canada

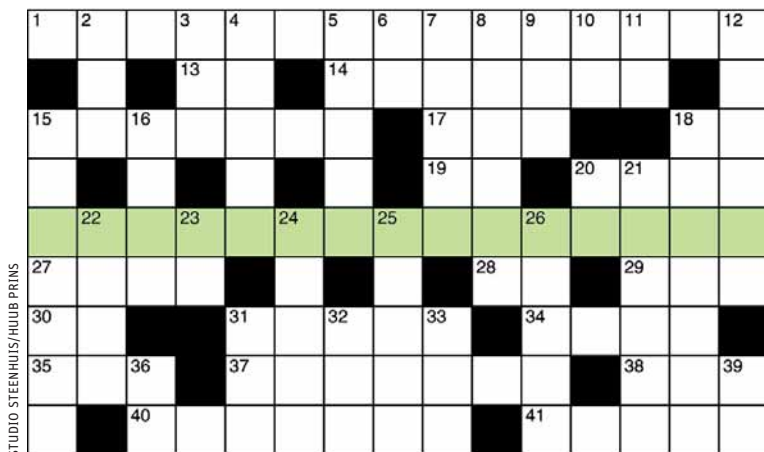
'Canada is enorm groot. Als ze met kerst naar huis gaan, moeten studenten vaak een paar uur vliegen. Of hun ouders moeten twintig uur rijden om ze op te komen zoeken. Daardoor werd voor mij pas duidelijk hoe weinig wij er in Nederland eigenlijk van profiteren dat er zoveel mooie landen en steden op minder dan een dag rijden bij ons vandaag liggen.

Ik wou graag naar een Engelstalig land en Canadezen leken me wel aardig. Dat waren ze ook. Ze zijn enorm beleefd. Als twee Canadezen tegen elkaar aan botsen zeggen ze allebei "Oh Sorry", in Nederland is de standaard reactie "Kijk uit waar je loopt". Samen met een vriendin waren wij 'the European girls'. Een Russische vriendin vond dat we meer stijl hadden dan de Canadezen, die dragen volgens haar allemaal een jogging broek, hoodie en uggs. En daar had ze wel een beetje gelijk in. De studenten in het lab gaan heel informeel om met hun begeleider. Ze maken grapjes met elkaar en kletsen als gelijken. Daar moest ik aan wennen, ik ben het gewend om veel formeler met mijn begeleider om te gaan. Hoe laat je er bent of hoe laat je weg gaat maakt in Canada ook niet uit, als je maar doet wat je moet doen. Er heerst geen negen tot vijf mentaliteit. Het is veel minder gestructureerd, er zijn minder regels en

niemand draagt een labjas.

Ik moest wel even aan de taal wennen, Canadezen zeggen 'about' (aboet) in plaats van about en 'oet' in plaats van out. Dat klinkt in het begin erg vreemd. Ze stoppen ook van alles in de broodrooster. Van aardappelkoekjes tot een framboos-roomkaas toaster-strüdel. Ik heb allerlei rare producten geprobeerd die in de supermarkt werden verkocht. Superleuk. En als ik het uitproberen zat was en wat typisch Nederlands wou eten, dan kon ik naar de Dutch toko in Guelph. Ze hadden daar zelfs kroketten. Al waren die wel voor de oven gemaakt, want van een frituurpan hebben ze daar nog nooit gehoord. Dat was wel een tegenvaller. Het eerste wat ik at toen ik terug kwam in Nederland was een écht kroketje, uit de frituur. Heerlijk.' **RR Suzanne Overbeek**

STUDIO STEENHUIS/HUUB PRINS

Hokjesdenken

Cryptisch: een muurschildering die afspraak over eiwitten wil. Dat was misschien wel de lastigste opgaven van Hokjesdenken uit het vorige nummer. Het antwoord? Fresco.

De puzzel was lastig, het antwoord in de groene hokjes was Luchtfotografie. En dus niet nachtfotografie of lichtfotografie (wat naar ons idee een pleonasme is).

Goede inzendingen: **Renée & Susan van der Salm, Milieutechnologie zonder Miriam,, 'geen groot succes', leerstoelgroep Nematologie, De Forumpjes, Ditje van der Vossen, Hanneke en Gosse, Anton Korteweg, Gert-Jan Steeneveld, Ellen Slegers, Kim & Dennis, AID-bestuur 2013, Lisette Bourquin, Irma Straatman, Watson&Crick 2.0: female edition, Evert-Jan Bakker, Marianne van der Gaag, Anne-Marie Patist.**

Horizontaal

1 Le nouveau président de l'Eurogroupe **13** Overdone **14** Uilskuiken met poedersuiker **15** Franse drugsheldin **17** Eén van de tien World Changing Ideas van 2012, volgens Scientific American **18** Sportief autotype **19** Boom uit de olijffamilie **20** (T)opslagen **27** Suf gebakje **28** Rien __ va plus **29** Zij woont in een 38 horizontaal **30** Bij het station komt er een van zeven verdiepingen **31** Krijgen veel buitenlandse studenten ten onrechte **34** __gun **35** Zendt VI uit **37** Het __ eens zijn **38** Begin van het leven **40** Nemen steeds meer internationale medewerkers mee **41** Huishoudhulpje uit zee

Verticaal

2 Filmmuseum aan 't IJ **3** Ziet voorlopig af van het vergassen van ganzen **4** Van zo'n dakje gaat het soepel **5** Islamitische mysticus **6** Verkorte eetlepel **7** Ventileren **8** Cursussen tegen de dorst **9** Oude werkgever van Jimmy Savile **10** Ku __ yuk, gerecht **11** Rechts van Greenwich **12** Kunnen nu weer af **15** Deden Bulte en Voors onderzoek naar in Sierra Leone **16** Oud-Germaans karakter **18** Een beeld gemaakt als passende kleding **20** Amerikaanse collega van Reuters **21** Statistisch analysemodel van Cajo ter Braak **22** Vroeg of laat **23** Staat gelijk aan **24** Imposant als George, Chantal of Paul **25** __ Dame **26** Personages uit The Big Bang Theory **31** Koud, hè? **32** Vlaamse zender **33** Roem **36** Kan worden grijsgedraaid **39** Beste wie dan ook

Mail de groene hokjes uiterlijk komende woensdag naar hokjes@wur.nl. De oplossing komt donderdag op resource.wur.nl.

mededelingen

Mededelingen van en voor studenten en medewerkers. Lever maximaal 75 woorden aan op donderdag voor verschijning via resource@wur.nl, met als onderwerp 'Mededeling'.

Student Council election

The Student Council 2013/2014 election will be held from Monday 13 May 2013, 00:00 hrs to Wednesday 22 May 2013, 23:59 hrs inclusive. The complete time schedule for the Student Council election can be consulted at SSC online, EDUweb and Studentnet WU. A copy of the decision of the Student Council will be available for inspection at the office of the Secretary of the Student Council. Any person concerned may lodge a notice of objection to this decision until 7 February 2013 inclusive, with the Secretary of the Student Council, Hermijn Speelman, Droevendaalsesteeg 4 (Room D.107), P.O. Box 9101, 6700 HB Wageningen.

WUR Introductie Canoco 5

Canoco 5 is een nieuwe generatie CANOCO-software, het populairste programma voor 'constrained and unconstrained' ordening in ecologische toepassingen. Canoco 5 integreert ordening met regressie- en permutatie-methodologie voor een deugdelijke statistische modellering van ecologische gegevens. Canoco 5 werkt met zowel lineaire als unimodale methoden. Op dinsdag 5 februari om 14.00 uur wordt in Radix, lecture room C92 Canoco geïntroduceerd door prof. Cajo JF ter Braak en om 15.00 uur in PC93 gedemonstreerd.

AANMELDEN Z.S.M.: BIOMETRIS@WUR.NL
INFO: WWW.WAGENINGENUR.NL/EN/SHOW/CANOCO-FOR-VISUALIZATION-OF-MULTIVARIATE-DATA.HTM

Spyrun Wageningen

De spyrun is een spannend achtervolgingsspel door de Wageningse bossen op woensdag 13 februari van 19.30 – 22.30 uur en start bij Die Wiltgraeff, kruising Geertjesweg/Scheidingslaan, Wageningen. Bij de Spyrun strijden Russische en Amerikaanse teams tegen elkaar. De Russen proberen zo snel

en zo tactisch mogelijk allerlei co-woorden te vinden die zijn verborgen in het gebied waarbij hun kaartvaardigheden goed van pas komen. Daarmee verdienen ze punten. Maar ze moeten ook oplettend zijn, want ze worden op de hielen gezeten door hun rivalen. De Amerikanen hebben als doel om de Russen te dwarsbomen door hen op te sporen en scoren daarmee punten. Het spel wordt gespeeld in teams van 2 of 3 personen. Individuele opgave is ook mogelijk.

Deelnemen is gratis
INFO EN OPGAVE: WWW.YGGDRASILSTAM.NL/BOOMSTAM13@HOTMAIL.COM

Studentenhuus van het Jaar

Studentenhuizen uit heel Nederland kunnen zich inschrijven voor de Studentenhuus van het Jaar-verkiezing. Elk jaar gaat Studenten. net op zoek naar het ultieme studentenhuus; stapels afwas en aangekoekte borden, een koelkast vol bier, een klein fortuin aan statiegeld in de gang, fruitvliegjes die opstijgen uit de prullenbak, maar vooral gezelligheid. Studenten uit heel Nederland die een huis, gang of verdieping delen kunnen zich aanmelden op de website www.studentenhuusvanhetjaar.nl, waar ze vragen over het huis en de (deelnemende) bewoners moeten beantwoorden en foto's kunnen uploaden. Het is niet noodzakelijk dat alle huisgenoten deelnemen aan de verkiezing, het minimum aantal is drie. Zo wordt het voor meer huizen mogelijk deel te nemen. Aan het winnen van de titel zit ook een prijzenpakket verbonden voor het huis en alle deelnemende bewoners.

KIJK OP WWW.STUDENTENHUISVANHETJAAR.NL

Vechtsportavond

Thymos organiseert een Vechtsportavond op dinsdag 19 februari, 19.00 uur. Tijdens deze avond worden er verschillende vechtsport workshops aangeboden, zoals Aikido, Capoeira, Jiu Jitsu en Kendo. De avond begint om 19:00 met een warming up en daarna start de eerste ronde om 19:15. Iedereen kan meedoen zonder inschrijving en deelname is gratis!

MEER INFO: WWW.SWUTHYMOS.NL

agenda

Donderdag 31 januari, 20.00 uur
LEZING HERGEBRUIK VAN
PANDEN EN BOUWMATERIALEN

Pieter Roza van ontwerpburo Roza spreekt over het hergebruik van panden en bouwmaterialen op uitnodiging van Platform Duurzaam Wageningen en Transition Towns Vallei. Plaats: bovenzaal van café-restaurant H41 (Heerenstraat 41 in Wageningen). Gratis entree, consumpties voor eigen rekening.

INFO: WWW.DUURZAAMWAGENINGEN.NL/LOKALEAGENDA.HTML

Vrijdag 1 februari, 20.00 uur
HAPPYDANCE

Happiness4all organiseert een HappyDance in Duivendaal 7 in Wageningen (inloop vanaf 19.45 uur). We starten met een Tijdloze Reis, een groepsmeditatie die je meeneemt in een verrassende ervaring. Een leuke manier om eens kosmisch te reizen en te voelen hoe het is om meer dan mens te zijn. Vanaf 21.00 uur kun je heerlijk swingen op muziek van alle tijden: jaren 70-80-90 tot nu. Toegangsprijs 10 euro, inclusief drankjes en hapjes.

INFO: [HTTP://WWW.HAPPINESS4ALL.NL](http://WWW.HAPPINESS4ALL.NL)

Woensdag 6 februari, 20.00 uur
INSECTEN EN GEZONDHEID

Onze vraag naar vlees verdubbelt in 2050, maar omdat het landbouwareaal te beperkt is voor een verdubbeling van de vleesproductie, moeten we dan maar massaal insecten gaan eten? In de lezingenserie in Forum (zaal C222) spreekt dr. Johan Toonstra (Afdeling Dermatologie, UMC Utrecht) over allemaal beestjes en de huidige bedreigingen. Prof. Marcel Dicke (Laboratorium voor Entomologie, Wageningen Universiteit) spreekt over de madentherapie.

Donderdag 7 februari, 13.30 uur
CONFERENTIE 'KEUZES VOOR
LANDBOUW EN VEEHOUDERIJ'

De afgelopen maanden is in de media een fel debat gevoerd over intensivering van de landbouw in relatie tot de wereldwijde voedselzekerheid. De beroepsgroepen, verenigd in de Nederlandse Zoötechnische Vereniging (NZV) en de

Studiekring Ontwikkelingsvraagstukken (SKOV), hebben de behoefte aan een verdiepingsslag. Strategen op het gebied van voedselvoorziening, veehouderij en duurzaamheid gaan 7 februari met elkaar in dialoog in de conferentie "Keuzes voor de landbouw en veehouderij: lokaal of mondiaal, intensief of ecologisch?". Ondersteund door Wageningen UR.

INFO: WWW.NZVNET.NL/OVER-NZV/DEBAT-7-FEB-2013

Donderdag 7 februari, 20.45 uur
JAZZ IN WAGENINGEN

Jazz in Wageningen presents the Jasper Somen Group, 7 February 2013 at 8.45 pm in Schouwburg Junushoff. They play creative lyrical European jazz with an American 'bite'. The 7th of February is also the presentation of their new CD 'Sardegna' composed by Jasper Somsen and Bert Lochs - dedicated to the breathtaking beauty of this Italian island. Admission is € 15, - or € 10, - for students (when presenting a studentcard).

INFO: WWW.JAZZINWAGENINGEN.COM

Zaterdag 9 februari, 13.15 uur
SYMPOSIUM WSR ARGO

Ter ere van het 100 jarig bestaan van de WSR Argo wordt in de Aula 'De sleutel tot succes in de (roei) topsport' georganiseerd. Onder leiding van Gerrit Hiemstra zullen diverse sprekers hun 'sleutels tot succes' in de sport met u delen. Hierbij worden diverse facetten aan het licht gebracht, zoals mindset, coaching en het belang van goede voeding. Daarnaast zal er na afloop nog een kunstveiling plaatsvinden. Alexander Pechtold zal diverse unieke kunstwerken onder de hamer brengen, de opbrengst gaat naar de renovatie van Argo.

INFO: WSR-ARGO.NL/SYMPOSIUM

Dinsdag 12 februari, 19.00 uur
TRAINING DEBATTEREN

Wil jij weten welke debat technieken er zijn, ben je geïnteresseerd in de kunst van het overtuigen en wil je leren hoe ook jij een volleerd debater kunt worden? Kom dan naar de Young KLV training Debatteren, de kunst van het overtuigen, in Impulse (campus).

INFO: WWW.KLV.NL

Woensdag 13 februari 20.00 uur
INSECTEN IN DE FILM EN
FOTOGRAFIE

In de lezingenserie Insecten en maatschappij in Forum (zaal C222) houdt dr. Nina Fatouros (Laboratorium voor Entomologie, Wageningen Universiteit) een lezing getiteld: 'Bugs in the picture' en prof. Urs Wyss (Christian-Albrechts-University, Kiel, Duitsland) een lezing getiteld 'Filming insect behaviour: The dangerous life of aphids'.

Zondag 17 februari, 14.15 uur
CONCERT ANGELS & DEMONS

Hemelse koormuziek en duivelse studenten ontmoeten elkaar in de concerttour Angels & Demons van

het Nederlands Studenten Kamerkoor, van 15 februari tot 2 maart in meerdere grote steden in Nederland. Op zondagmiddag 17 februari zingt het NSK in de Arboretum kerk in Wageningen. Het NSK staat voor het eerst onder leiding van Kurt Bikkembergs en brengt modern klassieke muziek op geheel eigen wijze. In Angels & Demons staat de tegenstelling tussen goed en kwaad centraal. Engelachtige koorklanken en duivelse harmonieën wisselen elkaar af tijdens het programma dat bestaat uit composities van o.a. Benjamin Britten, John Tavener, Veljo Tormis en Robbie Williams.

INFORMATIE EN KAARTEN: WWW.NSKK.NL

Werken aan de kwaliteit van leven**Wageningen UR zoekt:****Assistant Professor (Tenure Track) Algal Biorefinery**

AFSG Bioprocesstechnologie, Wageningen
Vacaturenummer: AFSG-BPE-0007

Laboratorium assistent Milieutechnologi

AFSG Milieutechnologie, Wageningen
Vacaturenummer: AFSG-ETE-0017

Managementassistent(e)

BC Wageningen International, Wageningen
Vacaturenummer: BC-0004-2

PhD Soil Information for Regional Land Use Analysis

ESG Centrum Landschap, Wageningen
Vacaturenummer: ESG CL-0180

Jurist Vastgoed

FB Real Estate Construction & Maintenance, Wageningen
Vacaturenummer: FB-0000-18

Applicatie Ontwikkelaar.NET

FB IT Information Systems, Wageningen
Vacaturenummer: FB-0029

Enthousiaste en gedreven VMware / PowerCLI specialist

FB IT Infrastructure, Wageningen
Vacaturenummer: FB-0008-1

Afdeling coördinator/Senior Netwerkspecialist

FB IT Infrastructure, Wageningen
Vacaturenummer: FB-0009-1

Postdoctoral Researcher in Farming Systems Analysis

PSG Farming System Ecology, Wageningen
Vacaturenummer: PSG-FSE-0007

PhD position: African Economic History

SSG Agrarische Geschiedenis, Wageningen
Vacaturenummer: SSG-RHI-0003

Lecturer research methodology (0.8 – 1.0 Fte)

SSG Educatie & Competentiestudies, Wageningen
Vacaturenummer: SSG-ECS-0014

www.wageningenur.nl/werkenbij

Taalcursussen

Start 18 februari & 4 maart

Nederlands
(Academisch) Engels
Cambridge Engels
Frans
Spaans

Wij bieden ook:
Chinees, Duits, Russisch, Portugees,
Italiaans, Arabisch, Japans, Pools,
Zweeds en Gebarentaal.

Bezoekadres Forum

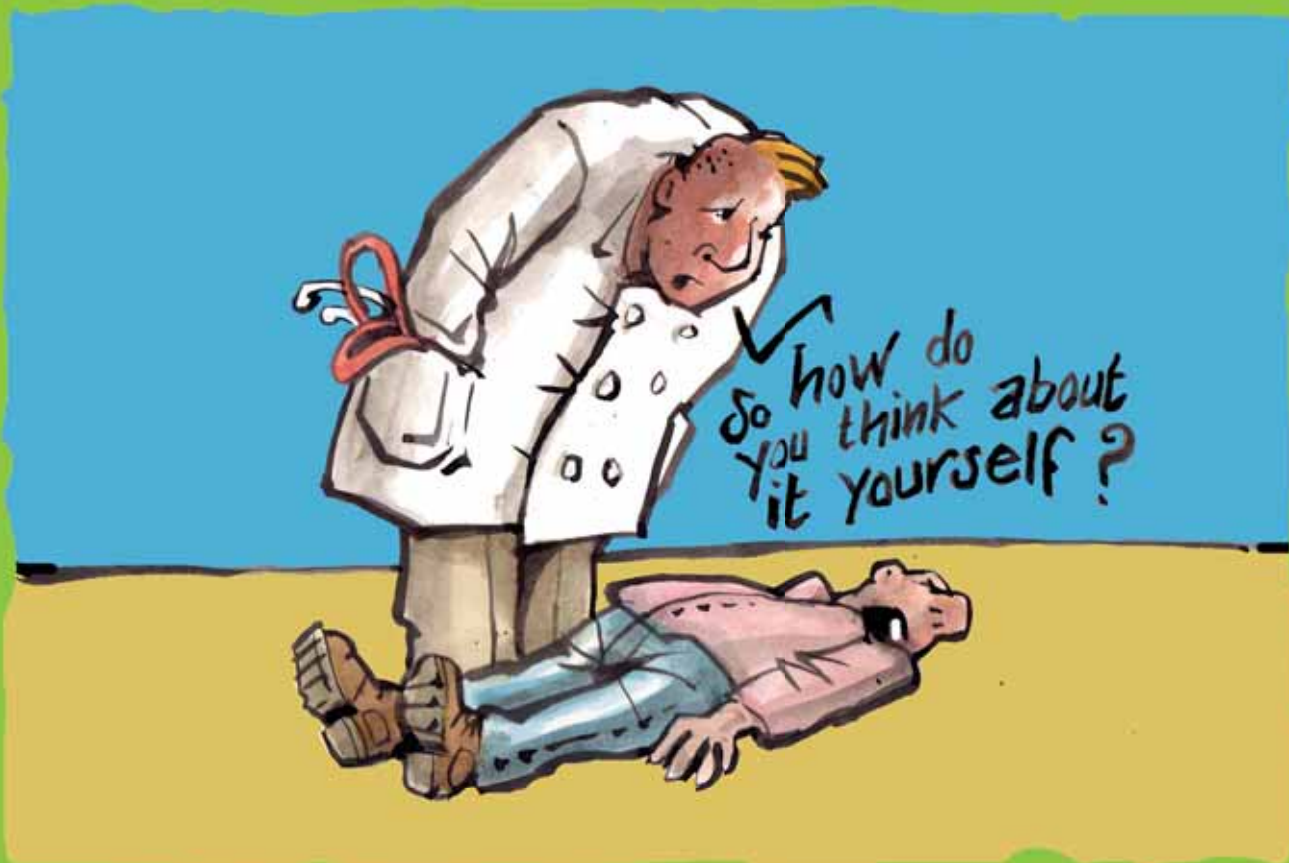

www.wageningenUR.nl/into

Wageningen **in'to** Languages

voorheen Language Services

>> TYPICAL DUTCH

ILLUSTRATE: HENK VAN RUITENBEEK

Don't ask me, I'm a (Dutch) doctor

Having lived in the Netherlands for six years I have gone through my fair share of visits to Dutch doctors.

One of the first visits was about a problem which brought me one too many headaches. My GP sent me to several specialists for consultations. After several months of meetings and negative tests I found myself sitting in front of a dermatologist. She had done a test on her first guess at the problem, which came out negative. When I arrived to pick up the results she casually said, 'I don't know what's wrong.' Silence. I asked if it could be an allergy. She praised my analytical skills, saying I might be right and sent me off to do the tests. That was somewhat confusing for me - I grew up with the notion that it is the doctor who knows best. Yet now I ended up diagnosing myself.

In another consultation I came prepared with a diagnosis. That took me some time, doing the reading beforehand. The doctor wasn't getting very far so I offered my suggestion. He said I might be right and checked it on Google, just in case. He concluded that I was indeed on the right track and I could do the test.

I told a Dutch friend of mine about this, expecting to see her shocked. Yet she regarded it as appropriate that the doctors were listening to me as a patient. Had I known about the listening skills of the Dutch doctors, I would have known about my allergy a bit quicker than after six months... However, one question still remains: What if I were unconscious? **Latina Percheva, Bulgarian MSc student of Environmental Sciences**

Do you have a nice anecdote about your experience of going Dutch? Send it in! Describe an encounter with Dutch culture in detail and comment on it briefly. 300 words max. Send it to resource@wur.nl and earn fifty euro and Dutch candy.

[NL]

EIGEN DIAGNOSE

Latina uit Bulgarije had last van uitslag. Haar Nederlandse huisarts stuurde haar naar verschillende specialisten, en na maanden zonder resultaat kwam ze bij een dermatoloog terecht. Na één testje zei die: 'ik weet niet wat je hebt.' Stille. Latina vroeg of het een allergie kon zijn, waarna de specialist toch nog meer testen in huis had. In Bulgarije heeft de dokter altijd het antwoord. In Nederland moet je het zelf bedenken en aan de dokter voorleggen, concludeert Latina. Maar wat gebeurt er als ik bewusteloos ben?, vraagt ze zich af.